

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
istoip. peti-vrsta
maloglasov po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
p. Pr. večjem g.
naročniku copus
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po brezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/11
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevu št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Še ne izrabljen kapital

Eden največjih naravnih kapitalov Slovenije je njena prvovrstna lega ter njena raznovrstna in divna lepota. Srce Evrope, je nazval to lego Napoleon in po pravici, ker se v Sloveniji križajo najvažnejše mednarodne ceste. Ta prometno važna dežela pa je lepa, kakor malo katera in pri tem peštra, kakor nobena druga. Vedno modro Jadransko morje, snežnobele Julijske Alpe, divna gorska jezera, prijazni griči Dolenjske, vesela lepota Štajerske in podzemeljske tajne Krasa, vse je združeno na kratkem prostoru in kakšne naravne lepote si človek le poželi, vse to najde v Sloveniji. In na malem prostoru, ko ni težav s premagovanjem distanc.

Zaradi prvovrstne lege mora tujec skoraj priti v Slovenijo, vsled njene lepote pa bi vedno rad ostal v nji vsaj par dni. Kakor ustvarjena je zato Slovenija za tujski promet.

In še iz enega razloga. Prebivalstvo Slovenije je na kulturni stopnji, kakor vsak drug narod srednje Evrope. Pri tem pa gostoljubno, z izredno srčno kulturo, da tudi narod sam privlači tujca. Tudi zaradi svojih ljudi je Slovenija poklicana, da postane dežela tujkega prometa in bila bi že davno na glasu Svíce, če bi bilo tudi vse tako urejeno in pripravljen za tujski promet, kakor bi bilo želeti.

Čas pa je, da se to že enkrat zgodi in zato treba sedaj, ko se še ni pričela turistična sezona, storiti vse, da bodo vsaj glavni nedostatk pripravljeni. Lična in čista je slovenska vas, a v teh predsezonskih mesecih mora postati še lepša, še čistejša. Bivši oblastni odbor je v ta namen storil že eno veliko dejanje, ko je kljub ugovoru s te in one strani določil veliko vsoto za asanacijo vasi. Ta mora biti izvedena do konca in gnojnice ne sme več videti tujec na nobeni vaški cesti. Niti skriti!

Vsak Anglež, ki pride k nam, in letos jih pride zopet mnogo, ne more prehljati slovenske lepote in so tudi z vsem drugim popolnoma zadovoljni. Samo ena stvar jih skoraj vedno odbije. To so stranišča. Kdor računa na tujce, mora vedeti, da so vodni klozeti neobhodni in čeprav oddaja kdo tudi samo dve sobi, naj ne pozabi, da mnogi tujci merijo kulturo naroda po tem, kakršna so stranišča. Se pred pričetkom tajske soženje se da to vprašanje urediti in zato ga omenjamo.

Kdor pride količkaj v stik s tujimi turisti, ta ve, da jih najbolj odbija uniformirana lepota. Popotnika veseli ravno to, da se menja slika za sliko in da v vsaki deželi vidi kaj posebnega. Zato je čisto napačno slepo posnemati Svico in moderne hotele. Slovenija je lepota za sebe in naloga nas vseh mora biti, da tudi ohranimo in izpopolnimo slovenski tip. Naj ima pri nas tujec vso udobnost, ki jo dobi v drugih mestih, toda naj čuti, da je v Sloveniji in naj uživa posebnosti naše dežele.

To bi morala zlasti uvaževati velika slovenska hotelska družba, ki se mora ustanoviti čim prej. Imamo za tujsko sezono vse premalo hotelov in mnogi nad vse lepi kraji Slovenije so sploh brez njih. Ta hotelska družba bi morala uživati vso podporo države in avtonomnih korporacij in tudi del kapitala naj bi plačala država. Že danes pa je treba misliti tudi na osobe in skrbeti, da bomo tudi v tem pogledu v vsakem oziru konkurenčni.

A naša naloga je še večja. Čisto naravno je, da bomo imeli Slovenci v Jugoslaviji najboljše in največje izkušnje glede organizacije tujkega prometa. Te svoje izkušnje moramo oddajati naprej na jug, ker v vsej Jugoslaviji so naravni pogoji za razvoj turizma. Ali najprej mora biti na enem kraju vse storjeno za napredek tujkega prometa in potem je treba iti sistematično naprej. Nam Slovincem pripada naloga, da to izvedemo in kar mimogrede smo preskrbeli stotinam svojih ljudi kruh.

Na cesti leži denar in le malo se je treba potruditi, da ga lahko pobere. Potrebno je samo dvigniti tujski promet, pripraviti tujcem vso udobnost, a pri tem varovati svoje dostojanstvo in Slovenija bo dežela tujkega prometa. Eden največjih naravnih kapitalov Slovenije bo tedaj izkoriščen in vse življenje pri nas se bo dvignilo.

A treba takoj pričeti z delom, ker vsak zamujen dan pomeni izgubljene obresti od velikega kapitala, ki nam je dan v legi in lepoti Slovenije.

V vsej državi je 35.000 učiteljev. V Sloveniji 4200, v Bosni-Hercegovini 2500. V Sloveniji je ena tretina učiteljev, dve tretini učiteljic. V mariborski oblasti je na novo nastavljenih 140 učnih moči.

Anketa o delovnem času

Zelo dober obisk ankete - Uvodni govor min. Drinkoviča, stališči delodajalcev in delavcev - Do kompromisa najbrže ne pride - Ministrstvo bo samo odločilo

Zagreb, 2. marca. (Tel. Slov.) Danes se je pričela v veliki dvorani zagrebske Trgovske zbornice anketa o zapiranju in odpiranju trgovin, ki jo je sklical minister za socialno politiko. Udeležilo se je šest sto delegatov delavskih in trgovinskih zbornic ter delavskih in delodajalskih društev.

Značilno je bilo, da so delavci zavzeli sedeže na desnici in v sredini, delodajalci pa na levi. Iz Belgrada je prišel minister za soc. politiko dr. Drinković, tajnik Obrtne zbornice Stojanović, tajnik centralnega tajništva delavskih zbornic dr. Živko Topalović. Dalje so bili navzoči: vel. župan dr. Zoričič, šef kabineta dr. Baton, inspektor dr. Krpan, delegat trgov. ministrstva dr. Krpan.

Anketo je otvoril predsednik zbornice Crnadak. Predlagal je pozdrav N. V. kralju. Ministra za soc. politiko je pozdravil v imenu delodajalskih delegatov Crnadak, v imenu delavskih pa Topalović, ki je dejal: Čeprav ni bilo potrebno, da se znova pokrene vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin, ki se je s toliko muko uredilo, vendar je dobro, da se ministristvo sporazume glede uredbe z vsemi, ki se jih tiče.

Potem je

govoril minister Drinković.

Dejal je: »Uredba o odpiranju in zapiranju trgovin mora spraviti v sklad interese delovnega ljudstva z višjimi nacionalnimi interesi. Želje delovnega ljudstva ne smejo biti nasprotne naši mladi industriji. Iz življenja je treba odstraniti razredni boj. Nato je navajal kraljevi manifest ter dejal, da je proti uredbi od 9. V. prišlo mnogo pritožb od delodajalskih organizacij. Zveza zasebnih nameščencev pa je poslala vlogo, da se odredbe obdrže. Teh raznih vlog je okrog 60. Minister navaja vloge gospodarskih organizacij iz Sušaka, v katerih se naglašajo, da so na Reki trgovine ves dan odprte, radi česar naše gospodarstvo radi te omejitve trpi. Minister navaja, da so za sprejemo veliki nacionalni razlogi. Nato razlaga zgodovino omejitve odpiranja in zapiranja trgovin v raznih državah. Pravi, da je mnogo držav, ki so gospodarsko močnejše, pa nimajo takih odredb, kakor mi. Ne smemo se ozirati na Ameriko in Anglijo. Tam naredi delavec v 8 urah toliko, kot naš v petnajstih urah na dan.

Nato je minister imenoval banskega svetnika Urbanja za predsednika, tajnika zagrebske trgovinske zbornice dr. Čuvaja za podpredsednika za delodajalce, predsednika zagrebske delavske zbornice za drugega podpredsednika za delojemalce.

Dr. Čuvaj predlaga, da se vzamejo kot podlaga za razpravo pet točk, ki so jih včeraj sprejele delodajalske organizacije na predkonferenci.

Splošna debata.

V splošni debati je prvi govoril Stojanović. Dejal je, da želijo gospodarski krogi, da se vprašanje osemurnika leži od vprašanja zapiranja in odpiranja trgovin. Dejal je, da pomenja to omejitev svobode, če delodajalec ne more delati, kakor in kolikor hoče. Pravi, da je bilo dosedaj pri delavcih več zavestne sabotaže kakor zavestnega dela. Naglašajo, da je okrog tristo tisoč delavcev v trgovskih in obrtnih podjetjih. Če se vzame, da se pri njih izgubi dnevno za produkcijo dve in pol ure, se preosnova produkcije ne more izvesti. Dnevno gre v zgubo sedemsto petdeset tisoč ur dnevnega dela, na leto nad eno milijardo. V imenu delodajalcev izjavlja, da se naj uvede deseturni efektivni delavnik za pomožne osebe, izjemši težko industrijo in težke kategorije dela. Delodajalci zahtevajo, da se izjemne odredbe o dvanajsturnem delavniku trgovin za Srbijo in Črno goro razširijo na celo državo.

Zastopik delavstva.

Nato je govoril v imenu delavskih korporacij in organizacij dr. Topalović. V dokumentiranem govoru pravi, da bi moral prav za prav polemizirati z izjavami. Vendar prihaja na Stojanovičeva izjava. Pravi, da se ne sme delati račun tako, kakor dela Stojanović, čigar račun se glasi: Čim več delam, tem večje je blagostanje. Po tej matematiki bi bilo tako-le: Ako v 8 urah zaslužimo tisočak, potem bi po enostavnem

računu znašal zaslužek v 16 urah dva tisočaka. Če bi delali ves dan, bi zaslužili trikrat toliko. Ta račun je nepravilen. Taka matematika ne drži. V ožir je treba vzeti tudi druge čimtelje: zdravje, tehnika itd.

Dr. Topalović pravi, da ni res, da bi se naša industrija in trgovina, posebno veleindustrija, nahajali v krizi. V krizi se radi padca cen nahaja le kmetijska produkcija naših malih kmetov, ter v krizi so tudi mali trgovci in obrtniki. Za veliko industrijo in trgovino pa to ne drži. Carinski tarif od 1. 1925 je močno favoriziral našo industrijo in obrt. Radi tega industrija napreduje. Indeks delnic podjetij na zagrebski borzi izkazuje 140 za 1. 1927. v primeri s 100 za 1. 1925. Torej so pridobile ne vrednosti 40 odstot. Število zaposlenih delavcev se je dvignilo na 495 tisoč v primeri 309 tisoč, kolikor jih je bilo 1923. leta. Kje je torej trpele tisto gospodarstvo, ki je v petih letih toliko pridobilo na moči, da je lahko zaposlilo 200.000 delavcev več. Kapaciteta delavcev se je znatno dvignila. Danes delavci producirajo n. pr. mnogo več premoga in cementa. Ponekod celo dvakrat več. Torej ni govora o sabotaži. Med tem pa se je stanje delavcev poslabšalo. V Vojvodini so povprečne merke poljedelskih delavcev izpod deset Din. Navaja podatke o rekrutiranju armadnega poveljstva, iz katerih je razvidno, da je število sposobnih vojaških obvezancev vsako leto nižje. To se pravi, da sta slabo zdravje in slabo gmočno stanje delavstva dejstvo. Gospodarska kriza je samo delodajalska bajka. Delodajalci zahtevajo povišanje delovnega časa. Govornik dokazuje, da intenziviteta delojemalčevega dela po študijah zavoda v Dresdenu pada že v osmi delovni uri. Pravi, da delodajalske za-

hteve pomenjajo zapiranje vrat tistim nesrečnejšem, ki pridejo radi poljedelske krize v mesto, kjer iščejo dela, pa ga ne bodo dobili, če se delovnik zviša.

Topalovićev govor je izzval na strani delodajalcev veliko živahnost, nasprotno pa je bil Stojanovićev govor sprejet mirno. Dr. Topalović je doživel pariral na strani delodajalcev celo ugovore, na katere so njegovi tovariši reagirali.

Še večja živahnost je nastala, ko je Stojanović odgovarjal Topaloviću. Očital mu je, da so njegove številke in diagrami potvorjeni.

Za Stojanovičem je govoril delavski delegat Kukč. Minister Drinković je kratko opomnil, da ni tu za to, da bi ščitil delojemalce ali delodajalce, ker se nahaja tu kot razsodnik. Nato je govoril dr. Čuvij, ki pravi, da je debata krenila v abstraktnost. Bil je mnenja, da se naj razpravlja o delodajalskem predlogu. Delodajalski zastopniki, da naj navedejo svoja mnenja in stavijo protipredloge.

Popoldanska seja.

Popoldne ob štirih se je anketa nadaljevala. Minister dr. Drinković ni bil navzoč. Prvi je govoril tajnik zagrebske del. zbornice Vladimir Pfeifer zoper delodajalske zahteve. Nato so govorili: tajnik zveze malih prodajalcev Josip Krčević, delegat zveze zasebnih nameščencev Colner, pekovski delegat, ki so se med seboj živo prepirali. Ob zaključku lista je govoril delegat delavcev Flajšer.

Zdi se, da ne bo prišlo na anketo do nobene kompromisne rešitve. Za ta slučaj je dr. Drinković že popoldne na anketo izjavil, da bo sam presodil vso stvar in izdal rešitev.

Strahovito dejanje epileptika

V zmedenosti pričel streljati Vučitrn, bivši sluga Cena bega in abil inšpektorja Zavišiča in enega vojaka ter težko ranil tri potnike

Belgrad, 2. marca. (Tel. Slov.) Danes popoldne je bil v vlaku na progi Skoplje-Kos. Mitrovica umorjen inspektor notranjega ministrstva Peter Zavišič. Vlak je odpeljal iz Skoplja v Kos. Mitrovico ob 7.25 zjutraj. Radi zametov in radi zaprek, ki jih je imel na promet v zadnjem času, je vlak imel nekoliko zamude ter je imel več neprimlik, kakor običajno. Imel je samo en vagon. Poleg ostalih potnikov se je v njem nahajal inspektor notr. ministrstva Peter Zavišič, ki je bil na inspekcijskem potovanju po Južni Srbiji. Atentator Zija Vučitrn, bivši sluga umorjenega praškega poslanika Cena Bega, atentator na Bečija, Cena Begovega morilca, je sedel nekaj časa v kupeju popolnoma mirno. Naenkrat je pričel streljati okrog sebe, kakor da je znorel. Potniki so ga hoteli razorožiti, kar se jim pa ni posrečilo toliko časa, dokler ni izstrelil vseh nabojev.

V kupeju je nastalo silno razburjenje. Potniki so videli, da leži na tleh inspektor Peter Zavišič v krvi, zraven pa neki vojak in neki mladenič. Trije potniki so bili ranjeni. Peter Zavišič je bil mrtev.

Ubij je bil tudi Emil Bajljanović, odpuščen vojak. Ranjeni pa so: Stanimir Radovanović, nek mladenič, težko ranjen Mirko Ikšić, Rajko Sojković, trgovec in neki Petrovič.

Peter Zavišič je doma iz Aleksinca. Njegov oče je prota Gjorgje Jovanović, ki so ga Bolgari ustrelili, ker je bil velik nacionalni delavec. Peter si je privzel svoj priimek po svojem dedu, ki se je zval Zaviša. V Belgradu je Petar Zavišič končal pravno fakulteto, preštal odvetniški izpit, odvetniške prakse pa ni izvrševal, nego je postal pred štirimi leti član Palilulskega kvarta. V tem položaju je pri vseh znanih užival velike simpatije. Potem je bil imenovan za inšpektorja v upravnem oddelku notranjega ministrstva, kjer je imel referat za podeljevanje gostilničarskih in obrtnih koncesij.

O tem dogodku je notranje ministrstvo izdalo komunikate, v katerem podrobno opisuje dogodka. Med drugim navaja, da je Vučitrn prišel iz Praga 26. februarja in se v Belgradu nastanil najprej pri Gani Begu v hotelu Excelsior, od tam pa se je, ker je obolel, preselil k Said begu, Ganijevemu mlačjemu bratu, ki je visokošolec. Že v Belgradu je Vučitrn

kazal znake epilepsije ter je imel visoko temperaturo. Alkoholnih pijač ni smel uživati. Pred odhodom je dejal, da potuje v Skoplje k svoji sestri, od tam pa v Djakovico, kjer biva družina Cena bega. Pri tem je dejal, da bodo v tej družini zelo veseli, ko ga bodo zagledali, ker je izvršil krvo osveto nad Cenom begom. V Pragi so štiri zdravniške komisije spoznale Vučitrna za umobolnega in da trpi na epilepsiji.

Kumanudijev vlak običal v snegu

Dunaj, 2. marca. (Tel. Slov.) Namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Kumanudi je došel opolnoči na Dunaj z več kot 40 minutno zamudo v spremstvu novoimenovanega poslanika v Bernu Sumenkoviča in je danes že nadaljeval pot v Zenevo. Njegov vlak je običal v snegu na progi Budimpešta-Dunaj in ga je moralo vojaštvo odklopiti. Da pride k posvetovanjem v Zenevi še pravočasno, ni mogel obiskati zveznega kanclerja dr. Seipla in je oddal na Ballhausplatzu samo svojo posetnico

Povodnji v grški Macedoniji

Atene, 2. marca. (Tel. Slov.) Simplon-orient-ekspresni vlak, ki je včeraj odšel iz Aten, je radi poplav običal med Lariso in Solunom. Poplava se vedno bolj širi, ker je na Olimpu južno vreme in se sneg topi močno. Poroča se o veliki škodi radi poplav v vsej grški Macedoniji.

Najnovejša iznajdba

za kadilce cigarete! — (Patent pr.)

Sedaj je došel iz tovarne

higijenični ustnik 'Likar'

ki uniči škodljivost tobačnih snovi in ne-
verjetno poviša okus tobaku — samo valed
svoje posebne konstrukcije.

Tobaku se ne primeša nobena reč.

Ustnik z navodilom vred stane 30 Din.

Naroča se za sedaj samo pri izumitelju

ing. JOS. LIKAR,

KOSTANJEVICA NA KRKI.

Min. Drinković o obratovnem času

Zagrebske »Novosti« priobčujejo interview svojega dopisnika z ministrom za socialno politiko dr. Matom Drinkovićem povodom današnje ankete o času zapiranja in odpiranja trgovskih ter obrtniških obratov.

Minister je izjavil: »Gre za to: pri nas je obnem rešeno vprašanje o odpiranju in zapiranju obratov in delovnega časa. To je bila napaka, da se je oboje strpalo skupaj. Dalje je bila velika napaka, ker se pri tem ni napravila razlika med mestom in vasjo in ker se je z obrtniki, trgovci in industrijanci enako postopalo povsod in v vseh krajih. Ta način je izkval nezadovoljstvo vseh delodajalcev, obrtnikov in maloprodajalcev in izzval tudi nezadovoljstvo v vseh vseh. Tu obstoja na primer naredba, kdaj se morajo odpirati in zapirati trgovine. To pa ni vseeno za razmere v naših mestih in vseh. Na vasi na primer trgovec ne sme po tej naredbi odpreti svoje trgovine pred osmimi uro jutraj, dočim gre ljudstvo skozi vas in v mesto že od petih jutraj. Ker je bilo s to naredbo z odpiranjem in zapiranjem trgovin združeno tudi vprašanje delovnega časa, je to izzvalo veliko nezadovoljstvo pri obrtnikih. To je bilo zelo neprijetno, ker po dosedanjih naredbi obrtnik ne more delati, kolikor potrebuje in kolikor hoče, ker mu oblasti z naredbo ukazujejo, da svojo delavnico ob določenem času odpira in zapira.

Pri nas je uveden po zakonu delovni čas 8 ur. Kdo ima od tega kako korist? Zakaj se preprečuje obrtniku, da dela iz kateregakoli razloga po 15 in več ur, če hoče in čuti za to potrebo. Kdo ima od tega kako korist, da se prepoveduje trgovcu, da odpre svojo trgovino na vasi ob petih jutraj, pa tudi v mestu, ko ljudje v tem času že gredo na delo in bi morala biti njegova trgovina odprta? Sedaj se mora na tej anketi v Zagrebu urediti vse to vprašanje tako, da bodo po možnosti zadovoljni vsi, da se najde nekak kompromis, da bodo tako obrtniki, kakor trgovci, skratka tako delodajalci kakor tudi delavci po možnosti zadovoljni. Da bi se dosegla čim idealnejša rešitev, sem bil sklenil, da naj se vrši ta anketa.

Na anketi v Zagrebu se bodo zaslila vsa mišljenja in potrudili se bomo, da najdemo zlato sredo, kompromis vseh potreb in interesov, kako bi se ta naredba, ki bo imela moč zakona, izvedla na čim večje zadovoljstvo vseh.

Minister je nato nadaljeval: »Poglejte: so delavci, ki hočejo delati tudi več kot osem ur, toda to ne iz kakih manj važnih razlogov ali obisti, temveč naravno zato, ker imajo velike družine, ki jih morajo prehraniti. Človek ima veliko družino in hoče zaslužiti, da bi se lažje preživljal. Washingtonska konvencija dopušča, da se dela tudi več kot osem ur, toda, da se za nadure plača 25 odstotkov več. Naš zakon predvideva možnost, da se dela več kot osem ur, da pa se plača zato 50 odstotkov več od običajne mezde. Delodajalcem to nikakor ne ustreja, in jih ne zaposlujejo radi v nadurah, kar pa je, kot rečeno, delavcem samim neprijetno. O vsem tem bomo govorili na anketi v Zagrebu in se bo na podlagi vsega, kar se bo tam čulo in kar se bo predlagalo, našla nekaka sredina, da se naredba o delovnem času in o delavcih na podlagi kompromisa vseh razloženih stališč redigira.

NAREDBA FIN. MINISTRSTVA OBLASTEM

Belgrad, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Finančno ministrstvo je izdalo naredbo na vse velike župane, v kateri jih opozarja na zakon o obil. samoupravi in na delo komisarijev, ki so bili imenovani za oblasti in občine. V razpisu se obširno govori o znižanju osebnih izdatkov, ki se naj porazvrstijo med druge postavke, zlasti za ceste, kmetijstvo in zdravstvo. Razpis podrobno navaja, kako naj se izvaja proračun, da se naj osebe zniža na najpotrebnejše stvari. Ministrstvo opozarja v razpisu, da se bo strogo pazilo na izvrševanje te nove naredbe.

Stanje prometa.

Zagreb, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Stanje prometa je sledeče: V Južni Srbiji je zametena proga: Bitolj—Gadsko, Gostivar—Ohrid. Poskusni vlak, ki so ga poslali iz Skoplja v Kom. Mitrovico, so snežni zameti zasuli. Proga Ogulin—Split je znova zametena. Promet v subotičkem in sarajevskem ravnateljstvu je normalen.

Strašna burja, ki je divjala v petek v Trstu, je dosegla 145 km in v nekaterih sunkih še nekaj več na uro. To je pač rekord, kajti najmočnejša burja, ki jo je Trstu pomnilo, je iz januarja 1896, ko je dosegla 136 km na uro. Burja je vrzla veliko ljudi, ki so dobili težje in lažje poškodbe na udih; z onimi, ki se zdravilo doma, jih je gotovo par sto. Burja je razkrila veliko streh, podrla nebroj dimnikov in prevrgla marsikateri voz. Nek tramvajski voz se je prevrnil, pri čemer sta bila dva potnika lahko ranjena. Tudi na morju so se zgodile nesreče. Jugoslovanski parnik »Dubrava« je odneslo na visoko morje skoro do Citanove, odkoder pa je sam priplul nazaj. Tudi več drugih ladij je bilo poškodovanih. Potopila se je samo ena barčica.

London, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Chamberlain je danes odpotoval v Zenevo. Vrniti se namerava v nedeljo teden.

Reforma državne uprave

Redukcija ministrstev

»Jutarnji List« poroča iz Belgrada o namerani reformi državne uprave. Med drugim navaja te podrobnosti:

Z zakonom o centralni upravi bo izvršena tudi redukcija ministrstev. Na vsak način se hoče število ministrstev omejiti do skrajnosti. Število ministrstev naj bi znašalo od 10 do 12.

Ze sedaj se more reči, da bo versko ministrstvo odpravljeno in se bo priključilo pravosodnemu ministrstvu. Poštno ministrstvo bo združeno z železniškim ministrstvom. Likvidacija ministrstva za agrarno reformo bo izvršila poljedelsko ministrstvo. Ministrstvo za šume in rube bo odpravljeno in bodo rudniki pripadli trgovinskemu ministrstvu, gozdovi pa pripadejo poljedelskemu ministrstvu. Ministrstvo za narodno zdravje se združi z ministrstvom za soc. politiko, če to splošno ostane. Vprašanje je tudi, če ostane ministrstvo za javna dela, ker bi večino njegovih poslov moglo prevzeti železniško ministrstvo, del pa ministrstvo za notranje zadeve.

O usodi ministrstva za soc. politiko še ni nič odločeno. Na ena strani je tendenca, da se to ministrstvo razširi z ministrstvom za narodno zdravje, na drugi strani pa se predlaga njegova likvidacija in združitev z notranjim ministrstvom.

Težnja je, da postane trgovinsko ministrstvo centrala vse naše gospodarske politike, da bi se moglo razvijati naše gospodarstvo v eni smeri.

Potvorba „pogodbe“ dokazana

Napačna imena, napačni podatki v „pogodbi“ - Holandski vladi pojasnila Pariza in Londona zadostna

Pariz, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Francosko vojno ministrstvo uradno demantira besedilo protokola, ki ga je sedaj objavil »Utrechter Tagblatt« o konferenci francoskega in belgijskega generalnega štaba od 7. do 12. decembra 1927. To besedilo je velika potvorba. V njem so ravno tako nesramne kakor smešne neverjetnosti. Francoski vojni minister ga demantira v vseh delih na najformalnejši način. Posebno še, ker je general Debeney samo enkrat v svojem življenju potoval v Belgijo, ni sicer kmalu po koncu vojne še pred letom 1925, ko še ni bil šef francoskega generalnega štaba.

Bruselj, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Državno pravdnistvo je sedaj uvedlo preiskavo radi objave dokumentov v »Utrechter Tagblattu«. »Independance Belge« dokazuje danes, da so dokumenti ponarejeni. Zapisnik ima nadpis: »Ministrstvo za narodno obrambo, generalni štab, III. sekcija.« Tretja sekcija belgijskega generalnega štaba pa se ne bavi z operacijskimi, temveč samo z materialnimi in organizacijskimi vprašanji. Ta sekcija se torej nikdar ni mogla posvetovati s francoskim generalnim štabom o tajnih konvencijah in njen voditelj kolonel Michem ne prihaja v poštev kot udeleženec tajnih pogajanj. Tudi je bil 27. septembra 1927, na dan zatrevanega podpisa, še majo.

Nova zarota v Španiji?

London, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Kakor javlja »Morningpost«, so odkrili v Španiji novo zaroto, ki je večjega obsega, kakor je bila prejšnja. Zaroto vodijo odpušteni artiljerijski časniki in jo podpirajo tudi infanterijski častniki in mostvo.

Pariz, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Excelsior« iz Španije, sta bivša ministra predsednika grof Romanones in Sanchez de Tocea prosila kralja Alfonza za avdienco, da ga obvarujeta nevarnosti dalje trajajoče diktature. Kralj pa ju ni hotel sprejeti. V Madridu se govori, da bosta klicana na odgovornost.

Nove aretacije komunistov v Budimpešti

Budimpešta, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Pred par dnevi je bilo aretiranih 60 oseb radi komunistične propagande. Njihovo število se je sedaj zvišalo že na 86, ker je policija v Budimpešti in v drugih mestih izvršila še nadaljnje aretacije. Policija je ugotovila, da se je znan komunistični voditelj, ki je v času madžarske sovjetske republike imel vodilno vlogo, v zadnjem času dvakrat tajno nahajal v Budimpešti in bil v zvezi z voditelji sedanje komunistične zarote.

Franc. vlada v konfliktu s lin. komisijo

Pariz, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Med vlado in finančno komisijo je nastal nov konflikt. Finančna komisija je sprejela različne dodatne predloge, s katerimi se povečajo izdatki dodatnega proračuna za 1928 za 272 milijonov frankov. Obenem je sklenila razne davčne olajšave, s katerimi se dohodki za 1929 zmanjšajo za 930 milijonov frankov, dohodki za 1930 pa za 1167 milijonov frankov. Poincare in finančni minister Sarraux sta bila proti temu. Komisija pa je ostala pri večini svojih izprememb. Vlada bo o stvari odločila.

Težava pa je v tem, da bi se morala organizacija ministrstev vsled spojitve več ministrstev v eno, iz temelja spremeniti. Kot zelo značilno primeru se navaja združitev poštnega ministrstva z železniškim. Ze sedaj obstoji namera, da se železniška služba decentralizira in zato se namerava odpraviti generalna direkcija v Belgradu in dati oblastnim železniškim ravnateljstvom večjo kompetenco. Če pa bi se poštno ministrstvo združilo z železniškim, potem bi posli železniškega ministrstva tako narasli, da bi morale generalne direkcije narasti. Dobiček od spojitve v tem primeru ne bi bil posebno velik.

Toda tudi v slučaju, da generalne direkcije ostanejo, ni izključena decentralizacija v žel. ministrstvu. Na vsak način se bodo teritorialna področja nekaterih direktij zmanjšala, ker so nekatera prevelika, kakor n. pr. področje belgrajske železniške direkcije, ki sega od Vinkovcev pa do Gjevjetije.

Z zmanjšanjem teh področij bo povečano število oblastnih direktij in sicer tako, da bo mogoče vsako naredbo v področju enega oblastnega ravnateljstva izvršiti v 24 urah.

To je največje važnosti za redno funkcioniranje prometa.

Zakon o centralni upravi bo v kratkem gotov in bo kot eden prvih zakonov predložen zakonodajnemu svetu, ki se sestane začetkom t. m.

Haag, 2. marca. (Tel. »Slov.«) V odgovoru na interpelacijo o razkritju v »Utrechter Tagblattu« je izjavil holandski zunanji minister, da je vlada v Parizu in Bruslju predložila pismene demarše in da sta francoska in belgijska vlada tudi pismeno odgovorili. Huismans se je skliceval na svojo izjavo v belgijski poslanški zbornici in na izjavi poslancev van Cauvelaerta in Vanderveledeja. Ko je angleški poslanik predložil besedilo izjave angleške vlade v poslanski zbornici, je pristavil, da se od Locarna dalje ni sklenila nobena angleško-belgijska vojaška pogodba. Z ozirom na to nima holandski zunanji minister nobenega poudora za nadaljnje korake.

Konec afere.

Haag, 2. marca. (Tel. »Slov.«) V odgovoru na interpelacijo o razkritju v »Utrechter Tagblattu« je izjavil holandski zunanji minister, da je vlada v Parizu in Bruslju predložila pismene demarše in da sta francoska in belgijska vlada tudi pismeno odgovorili. Huismans se je skliceval na svojo izjavo v belgijski poslanški zbornici in na izjavi poslancev van Cauvelaerta in Vanderveledeja. Ko je angleški poslanik predložil besedilo izjave angleške vlade v poslanski zbornici, je pristavil, da se od Locarna dalje ni sklenila nobena angleško-belgijska vojaška pogodba. Z ozirom na to nima holandski zunanji minister nobenega poudora za nadaljnje korake.

Češkoslovaška in manjšinsko vprašanje

Praga, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Praški oficijalni krogi stoje na stališču, da postopanje Društva narodov v manjšinskem vprašanju ne potrebuje izpremembe. Senator Brabec, češkoslovaški zastopnik pri vseh manjšinskih vprašanjih, je izjavil »Narodu«, da zaščita manjšin ne sme iti tako daleč, da bi bila ogrožena enotnost države. Predpogoj za zaščito manjšin je, da je manjšina lojalna in se podvrže interesom države. Zaščita manjšin se mora brez izjeme uporabljati v vseh državah. Češkoslovaška ne bo šla dalje, kot druge države in kot je v interesu države.

Skupno pastirsko pismo avstr. škofov

Dunaj, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Na četrto postno nedeljo se bo s prižnic prečitalo skupno pastirsko pismo avstrijskih škofov, s katerim se verniki pozivljajo k pozitivnemu sodelovanju za ustanovitev katoliške univerze v Salzburgu, ki je potrebna tem bolj v času, v katerem vedno bolj nastopajo tendence po sekularizaciji potika in znanosti ter se razkristjanjujejo široki sloji naroda.

Poljski komunisti proti ratifikaciji Litvinovega pakta

Varšava, 2. marca. (Tel. »Slov.«) V seji je govornik komunistov na splošno presečenje predlagal, da se odkloni ratifikacija Litvinovega protokola, z utemeljevanjem, da je Poljska skupni podpis z baltskimi državami in Romunijo izkoristila za proirusko agitacijo. Z glasovi vseh drugih strank pa je bil predlog odkazan zunanjemu odboru.

Buharin bo izključen iz kom. stranke

Berlin, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Kakor piše desnokomunistični berlinski organ, bo Buharin izključen iz komunistične stranke. V vodstvu kominterne ga bo nadomestoval Molotov, intimen zaupnik Stalinov, v uredništvu »Pravde« pa Sinovjev.

Pred pogajanjem z Romunijo

Belgrad, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Naša država se stalno prizadeva, da bi uredila svoje stanje s sosedi. Pogajanja z Grčijo so gotova in bo pogodba te dni podpisana. Dne 20. III. se prične pogajanja z Romunijo glede vseh vprašanj, ki so ostala med obema državama neurejena. Trianonska mirovna pogodba namreč določa, da naj države naslednice neresene spore same rešijo. Največ obveznosti iz trianonske pogodbe smo izpolnili nasproti Italiji, Madžarski in Avstriji, najmanj nasproti Romuniji. Od 3. do 6. jan. se je vršila gospodarska konferenca izvedencev, ki sta napravili program dela za veliko konferenco 20. marca. Obe vladi sta ta program odobrili. Na tej veliki konferenci bo na dnevnem redu 28 vprašanj. Upati je, da bo ta konferenca imela uspeh.

Kandidati Julijske Benečije

Rim, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Za volitve od velikega fašistovskega sveta potrjena kandidatna lista zanima predvsem zaradi kandidatov iz Julijske Benečije, ker ti bodo odslej zastopali tudi Slovence v Italiji. Na prvem mestu omenja fašistovski »Il Popolo di Trieste« kandidate: ekselencu Giunto, Fulvia Suvicha in Giovanisi Benellija, ki so dobro znani. Četrty kandidat je Lino Domeneghini, generalni tajnik sindikatov. Kot šestnajsetni dobrovoljec se je udeležil vojne, dobil pri Vrtolbi zlato Ital. medaljo za hrabrost in bil v kobaridski bitki ujet. Rojen je v Italiji. Peti kandidat je grof Alfred Dentice di Frasso, rojen l. 1873. v Brindisi in sedaj predsednik uprave sveta Tržaškega Lloydja. Šesti kandidat je prof. Alberto Asquini, ki je bil prvi rektor tržaške trgovske visoke šole in ki je ustanovil v Trstu gospodarski statistični urad. Ti trije kandidati so manj znani.

Istro bosta zastopala fašista Luigi Biliucaglia, župan v Pulju, in Giovanni Maracchi (Mrak) iz Pazina, Reko iti Baceich, Zader pa Alessandro Dudan, vsi jako znani.

Gorico bo zastopal inž. Francesco Caccese, pokrajinski tajnik soške fašistovske organizacije. »Popolo di Trieste« piše, da je Gorica nad to kandidaturo navdušena. Caccese biva v Gorici dve leti.

Del Goriške bodo zastopali tudi videmski poslanci. Ti so: ekselencu Leicht, roj. 1874. v Mantui in sedaj drž. podtajnik za šolstvo, dr. Pietro Pizenti, ki je bil prvi imenovan fašistovski prefekt v vsej državi, grof Tullio, bivši advokat v Milanu, nadalje vojni italijanski dobrovoljec De Cadi in advokat Alberto Asquini.

Drobne vesti

Dunaj, 2. marca. (Tel. »Slov.«) V Gradcu bo dne 6. marca dražba veleposvetstva Gstat, ki je last grofa Bardeaua. Posvetstvo se ceni na 7 milijonov šilingov, izključna cena pa je 4 in tri četrt milijona. Glavni interes je, kakor se čuje, pruski princ Eitel Friderik. To bo največja dražba v Avstriji od leta 1919 dalje.

Riga, 2. marca. (Tel. »Slov.«) S podporo ameriškega kapitala namerava latviški vojaški letalec Sarin poleteti iz Rige preko Atlantskega oceana v New York z Junkersovim letalom na tri motorje, ne da bi se vmes ustavil. Več latviških vojaških letalcev se mu je prostovoljno javilo za spremljevalce.

Pariz, 2. marca. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je včeraj s 370 glasovi proti 12 glasovom odobrila Kellogovo pogodbo. Briand je nato predložil zbornici načrt zakona, ki pooblašča vlado, pristopiti k splošni razsodiščni pogodbi.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. marca. Na podlagi uredbe o delokrogu in načinu dela komisije, da se ugotovi čisti zemljiški donos, je finančno ministrstvo danes izdalo tabelo. Za Slovenijo velja glede čistega donosa to-le: Celje ter Slovenjgradec količnik 18, Murska Sobota in Dol. Lendava 30. Vsi ostali kraji v Sloveniji 20.

Seja mešane jugoslovanske-bolgarske komisije se je danes nadaljevala. Delegacija je nadaljevala razpravo o dvojem lastništvu.

Ker so Nettunske konvencije odobrene in stopile v veljavo, je ministrstvo za vere pričelo s preosnovno pravoslavne cerkve na ozemlju kraljevine Italije, predvsem v Istri. Imenovanj so pravoslavni škofje in župniki.

Bolgarski poslanik na našem dvoru je bil danes v zunanjem ministrstvu. Pri tej priliki je predložil naši vladi predlog bolgarske vlade, da se bo med obema državama sklenila trgovinska pogodba. Zunanji minister je o tem koraku obvestil trgovskega ministra, da se obe ministrstvi v najkrajšem sporazumeta glede imenovanja delegacije.

Zastopniki reformatorske cerkve so bili v ministrstvu za vere. Zahtevali so, da se odobri sklicanje sinode njihove cerkve ter uredi vprašanje njihove cerkvene ustave in vprašanje reformatorske cerkve.

Zakonski načrt proti neregelnim konkurenci bo v najkrajšem času gotov. Prav tako zakon o javnih skladiščih.

Madžarska knjiga Vergewaltung Ungarne je v naši državi prepovedana.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, višja temperatura. Jutraj še hud mraz, na gorah zelo toplo.

Pri onemoglih starčkih v Japljevi ulici

Mestno zavetišče za onemogle

Ljudje v domu s temi napisom v Japljevi ulici so že pokosili, ko sva stopila z gospodom Lojzetom Sedejem, nadzornikom zavetišča, v poslopje. V obednici so se zvenele žlice in kositraste posodice, večina zavodovih oskrbovancev pa je bila še na gorko zakurjenih hodnikih, kjer se raude ves dan, kadar ne spe, ne jedo in se ne nahajajo v mestu.

Obednica je široka, prostorna dvorana v I. nadstropju poslopja. Že na hodnikih in stropjih dobiš vtis, kako je v tem domu vse svetlo in snažno in enak vtis dobi človek na romanju skozi te hodnike, spalnice in zbirališča onemoglih. Okna so izredno visoka in prostorna. Zdi se, kakor da so hoteli graditelji tega poslopja privoščiti onemoglih starčkom in staricam, ki pridejo v ta zavod na svoja stara leta, dovolj svetlobe in zraka.

Kako si možaki krajšajo čas.

Iz obednice stopimo kar v sosednji prostor na hodnik. Tu sede, se razgovarjajo o vremenu in boleznih, o starosti in o svoji mladosti, ki je ni več, možki oskrbovanci. Vsi sede s hrbti proti oknu. Ob okenski steni teče namreč cev za centralno kurjavo in starčki se grejejo in v hrbet. Dve, tri skupine nas komaj še opazijo. Zato pljene so v »snopce« in v »marjaše«. Vloge pri igri so izredno visoke, dejal bi hazardno: Stari gumbi, žveplenke in nekaj starih avstrijskih krajcarjev ter nekaj jugoslovanskih par. — Pred dnevi se je pripetilo v zavetišču nekaj nenavadnega. Nekdo je tako imenitno igral, da je priigrati celih 20 par. O izredni sreči in kartski spretnosti tega srečnega je tedaj govorilo vse zavetišče. Nam, sredi vsega vrveža, teče življenje naglo in nepravilno. Še malo preudariš, kaj si počel lani ob takem času in se že začudiš: »Tako hitro mine leto! Tu, v zavetišču za onemogle, pa je utihnilo vse, kar zunaj pospešuje čas. Mirno, skoraj monotono teče življenje, vse je v redu, skrbi pa so pridržane le upravi zavetišča in usmiljenkam, ki vrše samaritansko službo med temi ubožci.

Bolniki.

Spalnice so podnevi v tem času prazne. Le bolniki leže. V prvi spalnici je devet postelj lepo pregrnjenih, na deseti pa leži bolan starček. Poleg njega sedi na stolu usmiljenka in streže bolnika s toplim čajem. »Kaj pa je revežu?« vpraša g. nadzornik. »Oh, tako je bolan. Hrupo ima. Še govoriti ne more!« odgovori usmiljenka.

Zunaj na hodniku pa čujemo ta-le razgovor: »Ja, ja, ta pa ne bo dočkal pomladi. Tega bo kar pobralo. Letos je huda zima, taka kot pred petdesetimi leti!«

Od nekod prihitel vratar in čuvar poslopja, g. Slanovec: »V drugi spalnici je kurjava odpovedala. Kaj storiti?«

Nadzornik odvrne: »Storite, kar je mogoče, da bo takoj popravljena. Ljudi vendar ne moremo pustiti prezebovati!«

Za ene copate bi prosil.

Iz skupine starčkov se odtrga možiček in plaho pogleda nadzornika. Ta že ugaña, da ga nekaj tišči in vpraša: »No, kaj pa bi vi radi?« »Ene copate bi prosil, gospod nadzornik!« — »Saj jih že imate na nogah!« — »Ja, te mi je pa sestra usmiljenka posodila!« — »Ah, tako, no bomo že poskrbeli nove copate za vas!« — »Hvala vam, gospod!«

Starčki so že opazili, da so gospod nadzornik dobro razpoloženi. Koj je treba to izrabi! Še eden pride, posuka vljudno za suknjo in molekuje: »Oh, ko bi mogli, ko bi mogli!« »Kaj pa je takega, da ne bi mogli?« »Nekaj starih krajcarjev za »špilanje«. Za »časte« ni nič vredno »špilati«, dajte no nekaj kovancev drobiža preskrbeti, saj ne košta toliko!« Zastopnik »Slovenca« se rado vedno vmeša: »Kaj pa pravi starček?« »Starih avstrijskih krajcarjev bi rad. Kje jih vzeti? Dajte no vi v časopisu to napisati, saj ljudje imajo po predalih še dosti bakrenega drobiža, pa nemara se bo kdo našel in ga daroval za te reveže. Ravno prav bi jim prišlo!«

Morda se bo res med našimi čitalci našel kdo, ki bo ustregel prošnji teh starčkov!

Jaz sem mešan ljubljanski.

V sosednjem hodniku prosi drug možiček: »Oh nekaj obleke bi mi dali! Mož je oblečen s suknjo res v čudno nošo, kjer ne ločiš, kaj je prava suknja in kaj krpa, vendar pa je vse skajno na njem. Z obleko pa je težko, ljubi moj, ni denarja!« odgovarja nadzornik.

Prosilce je simpatičen dedek. Kar sam se predstavi in skoro po vojaško pripoveduje: »Jest sem France Erjavce, mešan ljubljanski 75 let ni je že. Stiri leta sem že tu, pa še sedaj me ne bi bilo, ko ne bi bilo te preklicane kile. Še sedaj bi pometal ceste po mestu!«

Zgovorne ženice.

Eno nadstropje višje so ženske, same onemogle starice, skoro vsaka pa ima v rokah kako pletenje ali šivanje. Svet je zunaj že tako uravnan in tudi notri je ostalo pri istem: možkim modrovanje in kvarte, ženskam pa pletenje in klepetanje. Prav živahno, dobrodušno starice so in skoro vse prav čile ter vesele. Še kako dobro šalo ugañejo in prav rade poprosijo g. nadzornika, naj jim preskrbi — ženinov.

»Tale pa je najstarejši naš veteran. V postelji leži suha, drobna ženica Elizabeta Vidmar. Še nič se ji ne pozna 94 let, kot sama trdi, da jih ima. »Kaj boste vendar,« pravi g. nadzornik, »ko imamo vendar zapisano, da vam jih je 96.«

»Ne, samo 94!« Kaj hočemo, ženske so vedno enake, že le morejo taje leta.

Druga, slepa starica se pohvali, da ji ni še nikoli šlo tako dobro, kot tukaj, v zavetišču. »Vse življenje sem garala. Že od majhnega. Gospodinjje so me zmerjale in teple, mož me je tepel in zmerjal, na stara leta so me preganjali ljudje, revko, ki sem prišla od samega trpljenja ob oči. Štirinajst let sem tukaj, pa se ne morem prehlavaliti, kako dobro mi gre. Kako sem hvaležna!«

Res tej ubogi starici se zdi dobro v tem zavetišču, čujmo torej še, kaj pravi njena sosedka, ki nejevoljno protestira proti takemu hvalisanju zavoda:

»Oh, gospod, nikar ne verjemite, da so tu nebesa. Jaz bi šla danes raje proč kot jutri! Kdo bo še dalje prenašal to? Taka hrana, taka oskrba, nikjer drugje ne more biti slabše!«

Nadzornik zunaj pojasnjuje: »Tej ženski se je v življenju dobro godilo in nikoli ni trpela bede in pomanjkanja. Seveda ne moremo nuditi vsega, kar je imela v življenju. Onim, katerim je prej trda predla, je tu dobro, slabše pa je seveda za one, ki so imeli poprej vsega dovolj.«

Pri radiu.

V jedilnici se ravno poslavlja od velikega radia skupina starčkov. Programa je konec, treba bo čakati večera, ko se tu zopet nabere dovolj hvaležnih poslušalcev.

Na stopnicah se prisrčno nasproti mala dečlica in spoštljivo pozdravi. V zavetišču sta dobili hrano in stanovanje dve ubožni družini. Ubožnice za družine v Ljubljani še ni in v skrajni sili je mestna občina priskočila tema dvema družinama na tak način na pomoč.

Skrbi kuharice s. Ane.

Kuhinja je v pritličju. Ravno pomivajo velike lonce in armado skodelic. Sestram pomagajo krepkejši oskrbovanci zavoda. »Kaj dajete revežem jesti?« Sestra Ana, voditeljica kuhinje pojasnjuje: »Danes smo imeli presno zelje in krvave klobase. Smo namreč klali Zraven smo imeli v juhi zakuhan zdrob. Zvečer bo golaž.«

Oskrbovanci dobe jutraj redno pol litra bele kave, opoldne je vsak dan razen ob petkih goveja juha in dve prikuhi. Večerja pa je: ob ponedeljkih hrenovke in čaj, ob torkih kaka kaša ali kaj takega, ob sredo telečja obara, ob četrtih golaž, ob petkih zvečer kruh in kava pa kak kosček sira, v soboto zvečer golaž s krompirjem, ob nedeljah pa je opoldne telečja pečenka, zvečer pa kaka obara ali kaj takega. Hrane dobe oskrbovanci dovolj in ne strada nihče. Kuhajo dnevno za 350 oseb hrane, to je za 286 oskrbovancev zavoda, za ubožne družine ter za zavetišče na Taboru. V mesecu februarju se je kahal tu še čaj za reveže s ceste. Sestra Ana ima vedno polne roke dela. Za bolnike kuhajo še posebej kurjo juho in mleko.

Pekarna.

V zavodu deluje z redko požitvalnostjo 12 sester sv. Križa. Deloma so Slovenke, deloma

Starice pletejo, šivajo in preganjajo čas.

Anatole France:

Fanchon

I.

Zgodaj jutraj je odšla Fanchon z doma prav kakor »rdeča kapica« k svoji babici, ki stanuje na koncu vasi. Toda Fanchon ni kakor »rdeča kapica« pobirala lesnikov v gozdu. Šla je kar naprej po svoji poti in tudi ni srečala volka.

Od daleč je zagledala na kamenitem pragu svojo staro mater, ki se je smehljala s svojimi brezobnimi usti in razprostrla svoje suhe kot trte grčaste roke, da pozdravi vnukinjo. Fanchon je bila od srca vesela, da ostane ves dan pri svoji babici. In babica, ki ni imela ne skrbi ne brig ter je živela kakor evreček pri gorkem ognjišču, se je tudi radovala v svojem sreču, da vidi hčerko svojega sina, podobno svoje mladosti.

Mnogo si imata povedati, zakaj ena se vrača iz tega življenjskega potovanja, druga ga pa nastopi.

— Vsak dan si večja, je rekla Fanchon stara mati, jaz pa postajam vsak dan manjša, in glej, skoro mi ni več treba, da se sklonim, kadar Te poljubim na čelo. Kaj me briga moja visoka starost, ko sem vendar zopet našla rože svoje mladosti na Tvojih licih, Fanchon moja!

Toda Fanchon si da razložiti že v stotih z novim veseljem zanimivosti hišice: cvetlice iz papirja, ki bleste pod stekleno oblo, naslikane podobne, kjer v lepe kroje oblečeni generali kar prekučujejo sovražni e, potem polzane skodelice, katerim ponekod že manj-

RADIO LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA 5
PRILJON POLEG UNIONA
TELEFON INTERURB. 31-90

pa Hrvatice. Njihova prednica s. Bonevita je ravno zaposlena v pekarni. Ni šala pripravljati kruh za nad 300 oseb. Pekarna je moderno urejena, ima stroj za mesenje, ogromno peč. Vsak dan speče s. Bonevita kruha iz 80 kg moke. Kruh je vedno svež, lepo bel in okusen, skoro boljši kot pri peku.

Zvesti svojemu poklicu.

V sosednji sobici nekdo razbija s kopiti. Star, onemogel čevljar še sem in tja popravi kak čevlji. Sili ga nihče ne, pa je sam prosil, da so mu preskrbeli delo. Še na stara leta ima ta človek veselje in ljubezen do svojega rokodelstva, s katerim se je bavil nad 50 let.

Živez in perilo.

Tu so dalje pralnica in likalnica. Vsak bolnik je preskrbljen s perilom. Pere in lika pa se vse doma.

Sestra prednica ponosno razkazuje shrambo: »180 kg jabolk smo kupili. Za kompot so, če kdo zbolí, pa mu ga skuhamo.« Krompirja je zavod leta 1928 potreboval 28.000 kg, leta 1927, pa 25.000 kg. Deloma so ga pridelali doma, deloma pa kupili. Zavod ima lastno ekonomijo in prideluje nekaj potrebnega živeža na svojih njivah. V hlevih je 40 prašičev in nekaj konj za poljska dela. Dnevno kupuje zavod 55 kg govejega mesa ter vsak teden eno tele.

V kapelici.

Še ljubko kapelico pokažejo v I. nadstropju. Tu vedno molí nekaj starčkov.

HALO-O-O

RADIO LJUBLJANA

Ni nam do tega, da bi v naši radijski trgovini delali dobičke. Gre nam le za to, da so naši naročniki s sprejemom zadovoljni. To pa bodo dosegli le, če bodo imeli res prvovrstne aparate. Zato smo v svoji prodajalni zbrali le najboljše blago, aparate, sestavne in nadomestne dele ter vsakovrsten radijski material. Pri nas dobite res dobro blago po najnižjih cenah in pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji. Prepričajte se sami o tem, oglejte si naše bogate zaloge ter izberite, kar Vam najbolj ugaja!

Zavetišče za onemogle se je razširilo do 16 stopnje, kot je sedaj, pod županom dr. Peričem. Tedaj se je dvignilo poslopje za eno nadstropje in so se razmere v njem tako uredile, da zastopniki drugih občin soglasno izjavljajo, da je le malo tako vzornih zavodov za onemogle še na svetu.

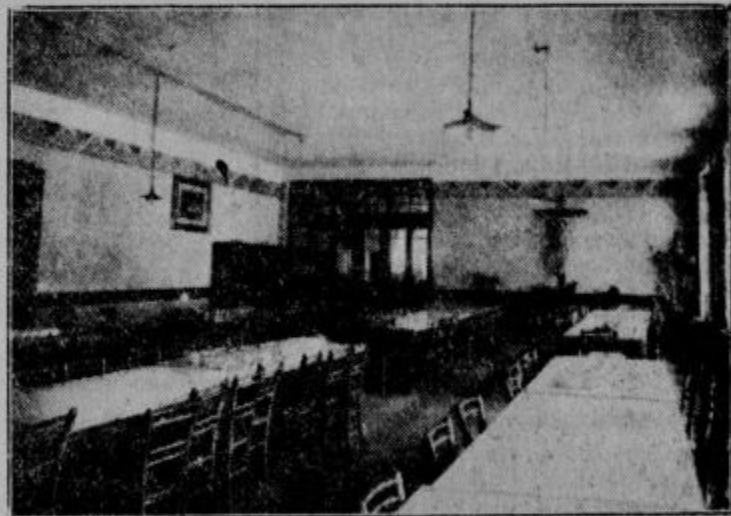
Redno vzdrževanje zavetišča velja mestno obdano 1.250.000 Din letno. Poleg zavetišča je prostoren vrt, kjer se starčki senčijo in šetajo ob poletnih dnevih.

Ogrožena prostost.

Še na nekoga ne smemo pozabiti: to je gosp. Ivan Slanovec, vratar poslopja. Prijazno nas spremlja do vhoda in nas opozori še na marsikaj zanimivega v zavetišču, na primer, kako lepo je okrašeno z rožami stopnišče, kako je vse čisto, nikjer nobenega papirčka in nikjer nobene smeti.

Je važna in mogočna oseba v zavodu ta gospod Slanovec. Ej, če se kak starček spozabi in odide na en »firkelec« v bližnjo krčmo, pa ga potem obtočenega prinese domov, kar se je tudi že zgodilo, potem mora vratar o tej »sramoti« povedati g. nadzorniku. Potem pa z bogom za nekaj dni prostost ljubitelja dobre kapljice. Še ven ne sme, niti po tobak za fajfo ne in mu ga morajo prinesiti drugi.

Zavetišče je res vzorno in ubožcem v njem ni treba stradati, trpeti in prezebovati, ali zunaj pa je le prostost, pa čeprav imajo ti starčki od te prostosti le »firkelec« vina in tobak za fajfo.

Tišina v jedilnici po končanem kosilu.

In Fanchon meni:

— Stara mati, kaj so bile že stvari, predno si še bila Ti na svetu?

Po teh pomenkih da stara mati Fanchoni jabolko in kos kruha in reče:

— Pojdi srček, pojdi se igrati na vrt in malicaj tam.

In Fanchon je šla na vrt, kjer so drevesa in trava in rože in ptički.

II.

V babičinem ograjenem vrtičku je trava in rože so in ptički.

Fanchon misli, da na svetu ni lepšega vrtička. In že je potegnila iz žepa nožek, da nareže svoj kruh, kot je to navada v vasi. Najprej je pohrustala jabolko, potem pa je ugriznila v kruh. Tedaj pa je prednjo prifrtoval ptiček, nato je priletel še drugi in še tretji. Deset, dvajset, trideset se jih je spustilo k Fanchoni. Eni so bili sivi, drugi rdeči, bili rumeni, zeleni, modri. In vsi so bili ljubki in vsi so peli.

Najprej Fanchon sploh ni vedela, kaj hočejo od nje. Pa kmalu je opazila, da so to mali prisački in da bi radi kruha. Ros so bili berački, a bili so tudi pevčki. Fanchon je bila predobrega srca, da bi kruh odrekla tistemu, ki ga je s pesmijo plačal.

Bila je podeželska deklica in ni vedela, da je nekoč v deželi, kjer se bele skale kopljejo v sinjem morju, slep starček služil svoj kruh s tem, da je pastirjem pel pesmi, katere učenjaki še danes občudujejo. Toda njeno srce je poslušalo te male ptičice in naslula jim je drobtinice, ki niso niti padle na tla, ker so jih ptički ujeli že v zraku.

Fanchon je opazila, da nimajo vsi ptički

Sveta življenje in vrvenje

Kralj vseh kačjih vragov na zemlji

Tako imenujejo Azijci orjaško kobra, najstrupenejšo med kačami. Ta kobra — Naja hannah — utegne biti do pet metrov dolga, je vitka in zelo bojevit; vratna žleza se ji le zmerno napihne in na tilniku nima značilnega znamenja očal. Ta kobra je dokaj redka in živi le v indomalajskih pokrajinah.

Navadna kobra — klobučarka ali naočarka (Naja naja) — je znatno manjša; redko kdaj je dolga nad poldruzi meter, zato na de-

Bernhard Kellermann, čegar najboljši roman »Tunel« je prestavljen v vse svetovne jezike in je tudi že dvakrat filman, praznuje dne 4. marca svojo 50. letnico.

bela kakor moška roka. Vratno žlezo more silno napihniti, tako da drobna glava čisto izgine. Na tilniku ima nekako mrtvaško znamenje — kakor mrtvaško glavo z udrtni očmi. Ravno s tem znamenjem premoči svojo žrtev, ki strmi vanj in prezre glavo, pripravljeno, da iznenada useka. Ob napadu se vzpne kobra navpično in tako vrže na žrtev. Ta kobra živi od Transkaspije preko obeh Indij do Filipinskih otokov in severno do reke Jangtse. Najti jo je povsod, najraje pa živi blizu kulturnih naprav: ob obdelanem polju, jezovih, skladiščih itd., zato jo tudi imenujejo »spremljevalko kulture«.

Strupene kače, tigri, kuga in kolera so strahovi vroče Azije, a med vsemi najbolj razupita je kobra. Kaj pa pravi izkušnja? Dr. R. Mell piše v »Koralici«:

»Kobrin strup spada dejansko med najmočnejše kačje strupe, ohromi živce, srce in pljuča in povzroči smrt. Znan je slučaj, da je umrla neka ženska, ki jo je pičila orjaška kobra, v 20 minutah. Vendar kobrin pik ni vselej smrtonosen; v 15 letih mojega življenja v Aziji nisem mogel dobiti niti enega smrtnega slučaja zaradi kobrinega pika, dasi sem na vse strani poizvedoval; pač pa sem čul o kobri nešteto bajk. Zato sem prepričan, da mora biti v okroglo 20.000 smrtnih slučajih, ki jih vsako leto javljajo iz Britske Indije kot posledico kačjih pikov, najmanj devet desetih takih, pri katerih so bili smrtni vzroki drugi.

Vsekakor utegne človek doživeti presežne trenutke, tesne trenutke ob nenadnem srečanju s kobo; mlada kobra se mi je n. pr. nekoč ob eni popoldne pred lastnim pragom postavila po robu; dorasla žival pa je nekoč v januarju, ko je bilo zunaj 7 stopinj Celzija, nenadoma usekala proti plamenu petrolejske peči v sobi — tik mimo mojega stola; vendar pa doživlja človek v velikomestnem prometu take tesne trenutke še pogostje. Da bi bila kobra posebno maščevalna, je bajka. Resnica je, da večkrat živita samec in samica trajno v enem ter istem skrišališču; toda vzrok temu bo najbrže pomanjkanje drugega primernega zatočišča kje v bližini. Da bi pa samec maščeval samico ali obratno, je istotaka pobožna

budistična bajka, ki naj bi preprečila ubijanje živali.

Kdor se kobri ne da preslepiti po njenem napihnjenem, grozljivo zaznamovanem tilniku in ostane hladnokrven, bo kmalu spoznal, da kobra ni tako grozna, kakor se zdi. Useka velikokrat mimo in ko ji potem čeljusti zaklopočejo po tleh, mine človeka ves strah. Da kobra ni zelo popadljiva, priča tudi dejstvo, da lahko greš nešteto krat mimo nje, ne da bi jo opazil. Stanoval sem že nad tri leta v kantonskem predmestju, ko sem nekega dne prvič opazil mlado kobo pred hišnimi vrati. Postal sem pozoren in poslej sem opazil najmanj po trikrat na teden, ako sem zvečer z lučjo v roki previdno stopil na vrt, kako se je kobra hitro umaknila v temo. Pri tem je kobra izrazito dnevna žival, dasi se ob najhujši vročini skriva pred solncem. Človeku rada izogne in obiskuje prostore, kjer veliko hodijo ljudje, v poznih nočnih urah.

Mlade kobre so vsled svoje gibkosti in razdražljivosti mnogo nevarnejše nego stare, lene živali. Zato mladih kober ne vidiš ne po kitajskih trgovinah z divjačino ne po košarah indijskih glumačev. Kar se tiče »zagovarjanja kač« teh glumačev s pomočjo piščali, je treba naglasiti, da je kobra gluha, kakor najbrže vse kače. Glasovi piščali mamijo in vabijo samo ljudi; na kobo pa napravlja vtis gibanje ljudi in pa zračni tok, ki ga povzroča piskanje.

Kobre se tudi živali ne boje: svinje, jeleni, bivoli, fazani, pavi jo ubijajo, a pčicam

K 500 letnici Device Orleanske. Levo: Francoska vrata v Vancouleursu, skozi katera je odšla Ivana d'Arc na krajevni dvor v Chinon, da bi pri kralju Karlu VII. izprosil vrhovno poveljstvo nad armado. — Desno: Ivanina rojstna hiša v Domremyju, kjer je bila rojena 1. 1412. kot hči preprostih kmetijskih staršev.

roparicam služi v hrano. Ena mojih mačk je strastno lovila kače in je igrice zmogla tudi kobo. Kot neizprosni sovražnik kobre je znan mali mungo, a preganja jo celo azijska ročka. Ljudje love kobre zaradi dobička, in to z vrečo in golo roko: pred vzpeto kobo drži lovec z eno roko odprto vrečo, z drugo roko jo prime za rep in spusti v vrečo. Zaslužil je en dolar in takoj se napelji dalje, da iztakne drugo. Kače vseh vrst so priljubljena slaščica ne samo med divjaki, marveč tudi pri Kitajcih. Kobre prodajajo na trgu žive.

Kako potrali človek čas svojega življenja

V nekem nemškem vele mestu živi star mož, čudak, ki je vse življenje beležil vse svoje dejanje in nehanje. Ob svoji 80. letnici pa je iz teh beležk sestavil natančno statistiko o

tem, kako je v vsakdanjem življenju porabil svojih 80 let. Ta statistika je izpadla takole:

»Živim sedaj 80 let, to je 29.220 dni ali 701.280 ur ali 42.076.800 minut ali 2.524.608.000 sekund. Ta čas sem porabil takole: Spal sem vsega skupaj 26 let 312 dni, 18 ur in 22 minut; delal 21 let 95 dni 14 ur 40 minut; za jezo sem porabil 6 let 116 dni 14 ur 10 minut; jedel sem vsega skupaj 5 let 346 dni 5 ur 12 minut; s čakanjem sem izgubil 5 let 302 dni 16 ur 45 minut; zaljubljen sem bil 4 leta 39 dni 8 ur 27 minut; za oddih na prostem sem porabil 4 leta 12 dni 15 ur 3 minute; potoval sem 3 leta 273 dni 18 ur 24 minut; časopise sem bral 1 leto 243 dni 7 ur 18 minut (se vidi, da spada mož v preteklost!); za britje sem porabil 228 dni 2 uri 52 minut (zanimivo bi bilo dognati, koliko časa porabijo ženske za pudranje, šminkanje, onduliranje!); s plačevanjem je šlo 140 dni 23 ur 19 minut; za podpisovanje svojega imena sem porabil 42 dni 14 ur 58 minut; čevlje sem si obuval 39 dni 19 dni 18 minut; na uro gledal 30 dni 9 ur 36 minut; vrata odklepal 29 dni 4 ure 47 minut; otroke karal 26 dni 14 ur 33 minut (srečnik, kako dobre otroke je moral imeti!); pero pomakal 21 dni 13 ur 36 minut; si vezal ovratnico 18 dni 12 ur 6 minut (nečimerni ni bil!); gledališkim predstavam sem prisostvoval vsega 16 dni 6 ur 20 minut (toliko porabi naša mladina za kino in podobno v pol leta); nos sem si snažil 13 dni 8 ur 28 minut (in nohti?); cigare sem si nažgal 12 dni 16 ur 4 minute; gumb za ovratnik sem iskal 6 dni 21 ur 25 minut; očala sem si čistil 5 dni 1 uro 48 minut; zdehal sem 4 dni 2 uri 26 minut; psa karal 2 dni 14 ur 20 minut; smejal pa sem se vsega v svojem življenju 1 dan 22 ur in 3 minute.«

Tako tedaj človek potratí svoje življenje. Največ gre za spanje, potem pride delo (pri kmetu in delavcu je vsekakor obratno), takoj nato pa sledi jeza, to se pravi neprilike, skrbi in neprijetnosti. Najmanj časa porabi človek za smeh; pristrčen, vesel smeh je pač v človeškem življenju redek in bežen gost.

Charlie Chaplin, slavní filmski igralec, je smrtno nevarno obolel.

črn mož, ki nima samo črnih las, marveč tudi črn obraz. Nasprotno je pa njegova listnica, iz katere šteje očetu denar, rdeče barve. Domači so se vedno mislili, da otrok samo čenča. Toda čez tri dni je prišel v hišo zamorec, ki je arhitektu poveril neko zgradbo in ko je potegnil listnico iz žepa, da plača dogovorjeni predjem, se je pokazalo, da je ta listnica rdeče barve. Od tega dne so postali domači pozorni na Adeline jasnovidske sposobnosti.

Te sposobnosti so se posebno izrazito izkazale v naslednjem slučaju: Nekega dne je izjavila Adela svoji 24-letni sestri, da jo vidi na krogli kot nevesto pred oltarjem. Na sestrično pol šaljivo vprašanje, kakšen je ženin, je Adela izjavila, da jasno vidi gospoda, ki je popolnoma plešast, ki pa ima črne brke. Pol leta po tem dogodku je spoznala Adelina sestra trgovca, ki je imel črne brke in prekrasne črne lase, ter postala njegova zaročenka. Zdelo se je, da je Adela njena jasnovidnost zapustila. Toda teden dni pred poroko se je ženinu — najbrže radi strupenega mušjega pika — na temenu napravila huda otekline. Potrebna je bila operacija in trgovcu so morali v ta namen obriti glavo. Ko se je čez mesec dni vršila poroka, je bil ženin popolnoma plešast.

Dopisovanje z otrokom vrglo 800.000 dinarjev

Pri tvrdki Henrići v Berlinu so te dni na dražbi prodajali rokopise in pisma Bettine v. Arnim. Najznamenitejša pisma so šla za tisoče mark, a za »Gothjevo dopisovanje z otrokom« je plačal trgovec s starinami Calvary okroglo 800.000 dinarjev.

Strahote lakote na Kitajskem

Mednarodni pomožni odbor proti lakoti poroča strašne podrobnosti o položaju v kitajski pokrajini Sansi. V nekem okraju, ki šteje 120.000 duš, je 70.000 ljudi popolnoma brez vsakih živil. Mnoge družine prodajajo ženske člane kakor ubogo živino. Prodanih je bilo doslej približno 17.000 žensk in mladih deklic za približno 200.000 kitajskih dolarjev.

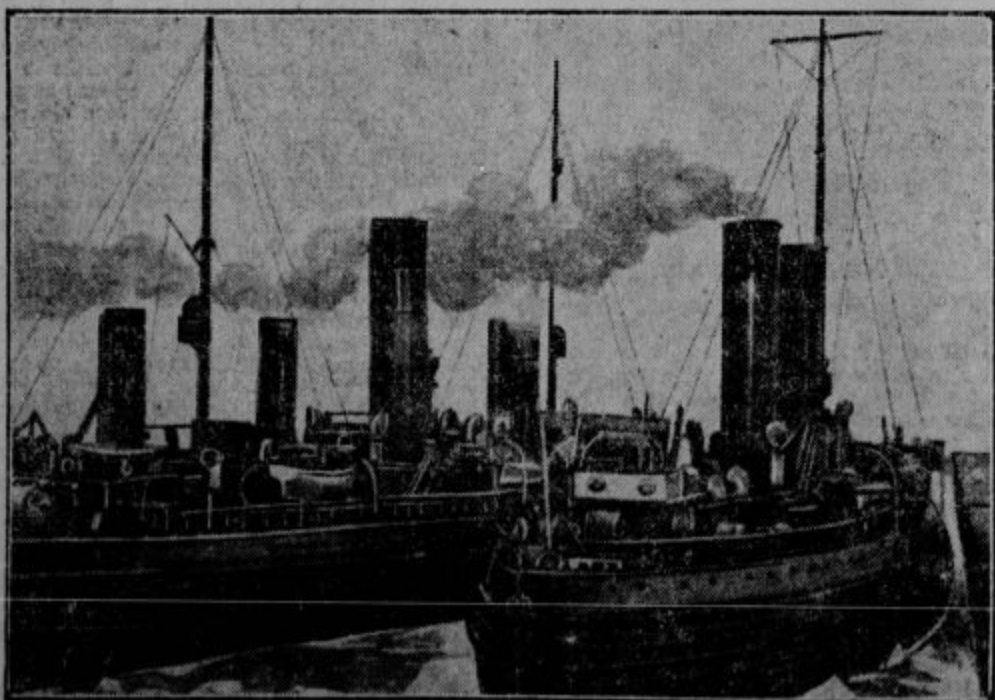
Smešnice

Zamotana starostna matematika. »Koliko pa si star, mali mož?« — »Tega še ne znam izračunati; ko sem prišel na svet, je bila moje mamica stara 26 let, sedaj jih je pa 24!«

»Dve nevesti sta mi na ponudbo: ena, ki je bogata, a je ne maram, in druga, ki je revna, a jo zelo ljubim. Svetuj mi prijatelj, kaj naj storim?« — »Poslušaj glas svojega srca in poroči revno deklico! Mene pa predstavi — kako sem že hotel reči — oni drugi, to se pravi prvi, bogati deklici!«

Nurmí, »leteči Finec«, je baje v Ameriki pri neki tekmi kršil amaterska pravila, nakar mu je ameriška spor-na oblast prepovedala sodelovanje na tekmah za nedoločen čas. Nurmí zahteva preiskavo.

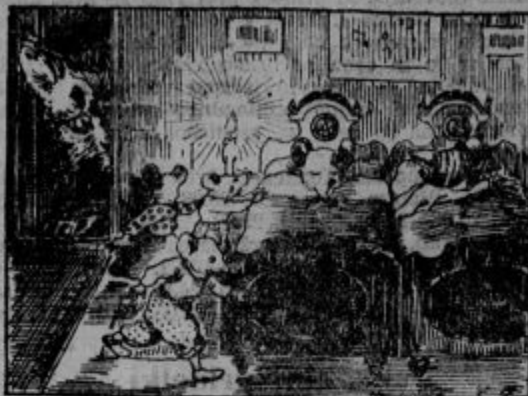

»Ruska ledolomilca »Jermak« in »Ljennin«, ki sta na prošnjo nemške vlade odplovla v Kiel, da odpreta ladjam pot skozi Sev.-Vzhodni morski kanal.

Mirko Kunčič:

Miške žalujejo

»Kaj bo, kaj bo z nami, oh!
Očka Mišek je umrl...
Me smo strašno žalostne.
Kdo nam zdaj bo orehe tri?

Kaj bo, kaj bo z nami, oh!
Mamica ne zmore vsega.
In povrh še bolna je...
Bridko, joj, pogreša njega.

Kaj bo, kaj bo z nami, oh!
kdo nas z dobrim sirčkom hranil
bo poslej sirotice,
kdo pred črnim Mucom branil?

Muc pred luknjico preži,
temno gleda kot skovir.
»Kaj bo, kaj bo z vami, oh?
Vse požrl bom — pa bo mir!»

Mirko Kunčič:

Kuža čaka

Kuža pri peči sedi,
čaka, da Blažek prisede.
Kuža se kislo drži:
muc ob njem žalostno prede.

Kuža bi rad — hopsasa —
z Blažkom zarajal po hiši.
Blažek na orglice zna
cviliti lepše kot miši.

Kod je potep, hov, hov, hov? —
Ded se pošali: »Ostej ga,
kadar se vrne. Medtem
z mucem pa rajal bi, lej gale!

Kuža je ošaben gospod.
»Oh, kaj bi z mucem?« zazdeha,
»Zgrabil lenuha za vrat
bi — pa ni vredno grehale!

Polovanje solnčnega žarka

Dolgo, dolgo je snežilo. Drevesa so klonila pod belim bremenom. Mali vrabci so si komaj upali pokukati iz svojih gnezd. Po nebu so se noč in dan podili sivi oblaki.

Naš Muki, sosedov Skrat in stričev kuža se se kar vztrajno držali doma. Kaj bi se tudi podili po mokrih cestah? Zmočijo si lepe tačke in zmoči se svetli kožušček: potem bi Muki kašljal. In Jerica bi mu natresla v vodo bel prašek in bi mu dala piti. A Muki tistega praška kar nič ne mara. Zato je raje ves dan doma; samo žalosten je, tako žalosten...

Nekega dne, zgodaj, zgodaj, se prebudi v svojem zlatem gradu Solnce. Odgrne blestečo zaveso in pokuka na zemljo. »O joj,« se začudi, »kako žalostno se vsi držel! Glej no, Pankracijevega Petrička, ves oložen gleda skozi okno! Rdeč nosk ima in rdeče prstke.«

Žalostni obrazki zemeljskih otrok so se solncu tako zasmilili, da je hitro vstalo in poklicalo Vetrca. Ko se zglasi Vetrca, mu reče Solnce: »Dolgo si pihal z zapada. Danes zapihaj s severa, da prepodiš temne oblake. Danes se napotim na zemljo!« Toda Vetrca gido zarentači in odjadra. Tedaj se zjezi Solnce in pokliče na pomoč brata Burjo. »Seveda ti pomagam,« ga tolaži Burja. »Če nočejo oblaki in veter se pokoriti zlepa, bodo pa zgrdale!

A Burje so se temni oblaki zelo bali. Nekoč jim je namreč bil strgal vse vreče, v katerih so imeli spravljene dež. Komaj in le s težavo so jih potem zakrpali. Zato so se koj potuhnil in umaknili daleč, daleč na obzorje. Solnce je sklicalo vse svoje otroke-žarke in jih pregledalo, če se dovolj svetijo. Drugeče bi ne smeli na veselo pot proti zemlji.

Prvi smukne skozi zlata vrata solnčnega gradu Zlatožarek. Nasmehne se oblakom, da kar zarde samega veselja. Potem zapleše po zraku, skoči na mokri grm in počeka sitnega

kosa, poboža mokro oblečko bele oreze in pokuka v gnezdo sivlega vrabčka. Končno se spočije na vlažnem nosu sosedovega škrata.

Skrat nevoljen zagodnja: le kdo ga moti pri počitku? Ko spozna nagajivčka, pomigne z repom v pozdrav: »Pozdravljen Zlatožarek!« Toda, komaj se obrne, že žarka nikjer več ni. Skrat se zadovoljen stegne in zaspi. Sanjalo se mu je, da je bila vsa cesta ena sama klobasa in po tisti klobasi se je sprehajal Zlatožarek.

Mali, veseli Zlatožarek je tekel naprej. Kakal je otrok — brez njih mu je vedno dolgčas. Tedaj se spomni, da staneje v tisti visoki hiši mala Pika.

Hitro skoči skozi zavese in se smeje ustavi sredi sobe pred Pikco, ki je sedela na tleh, obdana od samih igračk.

Ko zagleda Pikca malega prijateljčka, stegne svojo nerodno ročico po njem in zavriska samega veselja. Zlatožarek pa ji zapleše pomladni ples, jo poboža po licih; poljublj ji zlate kodre in jo počeka po vratu. Potem se spravi nad njenega medvedka in ga potevne za nos, da se je medvedek tako prestrašil, da še ust ni mogel zapreti.

Tedaj se zravna Pika, mamica ji malo pomaga. In Pika hodi, hodi — že je pri solnčnem nagajivčku. A predno ga more prijeti, se ji Zlatožarek umakne v bele zavese.

Mamica pa je vsa vzradoščena pravila pri kosilu: »Pika je danes sama vstala. O, zdaj bo zopet lahko hodila!

Nekaj drugega se je pripetilo sosedovi Julki. Julka je bila v primeri s Pikco že velika, čeravno še ni hodila v šolo. Vedela je pa dobro, da ne sme lizati maminih sladkih stvari.

A danes je Julka na vse pozabila. Ko pripleše Zlatožarek k njej v sobo in ji že hoče voščiti dobro jutro, jo zaloti v trenutku, ko hoče pogrezniti mali prstek v kozarec sladke mezge.

»Julka,« zakliče solčni žarek s svarilnim glasom. Toda Julka ga ne sliši: preveč je zaverovana v svoje grešno delo.

Tedaj se ujezi Zlatožarek. Skoči ji na čel, da se ji tako zablješči, da umakne osramočena svojo ročico. Potem pogleda solčni žarek, če se še tako grdo drži in si shesano misli: gotovo me več ne mara, ker sem hotela polizati malo mezge!

In da bi več ne padla v skušnjavo, privleče Julka velik stol, ga pristavi k omari ter postavi lonec z mezo na omaro. Zlatožarek se ji veselo smeje: »Saj sem vedel, da je Julka priden otrok!

Gotovo bi se bila Julka zveselila njerove pohvale, žal, ni razumela Zlatožarka. Vedela

V zajčji kuhinji

Zajčja mama kuha kašo,
dobro, sladko deci pašo.

Da se mamica ne utruji,
ji pomaga deca tudi.

pa je, da se več ne jezi nanjo, ker je tako lepo poplesal, predno je smuknil na cesto.

»Zdaj obiščem šolo,« sklene Zlatožarek. »Bog ve, kaj počenjajo detki?« Smuk, skoči skozi visoko okno 3. razreda in ponizno sede na rob šolske table. Da bi ne motil preveč pouka. Dvajset dečkov je sedelo v klopih. Učili so se zemljepis. A vsi miso poslušali. Pajkov Florijanček v predzadnji klopi še celo ne. To je solčni žarek takoj zapazil. Igral se je Florijanček s svojimi prsti, ki so bili celo umazani.

»Ponovi, Florijanček Pajk, kar sem povedal,« ga pokliče učitelj. »Ob kateri reki leži Novo mesto?«

»Ob Ljubljanici,« je odreže Florijanček, ki ni vedel, kaj so se ravnokar učili. To so se tovariši smejali! Zlatožarek je kar pihal same jeze. A kako priden je Cestarjev Tomažek! Tako lepo in gladlo je povedal povest o višnjegorskem polju, da ga je učitelj močno pohvalil. Potem so morali učenci pokazati domače naloge. Zlatožarek je spremljal učitelja, ko je hodil po razredu in gledal zvezke.

Joj, kakšen je Pajkov zvezek! Vse polno peck! In napaki! Vrh tega je zvezek še ves zmečkan. Učitelj prime zvezek in ga pobaže učencem. Zlatožarek pa se skloni nadenj, da

V ranem jutru je bilo:
čez morje razburkanó
Car-Devica je veslala
in ob šotoru pristala,
v šotor se vstopila je
in se vzveselila je...
Gusli je carevna vzela
in tako lepó zapela,
da bi Ivan spet zaspal,
če se ne bi kazni bal...
»Ti grdoba! Ivan pravi
in na noge se postavi:

Dosti sem neumen bil,
v drugo te ne bom spustil!
V šotor plane in srdito
zgrabi jo za dolgo kito...
»Oj, Konjič ti moj Grbič,
glej, zdaj pa je moj dekljč!
Konj takoj k Ivanu steče:
»Korenjak si, Ivan,« reče,
»zdaj odrinemo naprej,
dobro drži ptico, glej!«

Ko so prišli v stolno mesto,
kar k carevni brž na cesto,
bele roke prime koj
in jo pelje v dvorec svoj.
Prosi k mizi jo leseni
in pod zastor svoj svileni,
nežno gleda ji v oči
in ji sladko govori:
»Brez primere si, devica!
Bodi moja ti carica!
Ze na prvi sem pogled
zate, car-devica, vnet.
Veš, podnevi in ponoči
mislim na pogled tvoji vroči
in miru več ne poznám,
kar prišla si v dvorec k nam.
Ah, daj, sladko spregovori,
in obljudim ti, ob zori:
jutri zjutraj, srček moj,
poroči se car s teboj
in oba bova veselak!
Car-devica se ni vnela,
nič ni rekla pač, oio!

so mogli vsi videti madeže in zmečkane strani.

Ko zagleda Pajkov Florijanček svoj zvezek v solčni luči, se mu zazdi naenkrat tako umazan in grd, kot še nikdar doslej. Osramočen povsi oči in poltiho zašepeta: »Nikdar več ne bom nereden.« Zlatožarek, ki ve za najskrivnejše misli, je bil kar zadovoljen; vedel je, da bo Florijanček mož-beseda.

Zato zleti solčni žarek na šolsko dvorišče, kjer so se tepli vrabčki, objame divji kostanj in se zaleti v sitnega kosa, ki ga veselo pozdravi.

Kakor bi se svet prebudil iz dolgih, težkih sanj — se je kar na mah vse spremenilo. Otroci so zavriskali, kučki zalajali in še celo stari konjiček Rijavček je ponežiknil veselo z enim očesom.

Tedaj pokliče Zlatožarek svoje bratce, da bi natrosili na zemljo svetlo radost. In prišli so se vsi za blesteče ročice, da je bilo videti, kot bi bilo nebo prepreženo z veliko, zlato mrežo.

Otroci so se tudi zbrali v vesel krog in zarajali: »Pomlad, pomlad prihaja!...«

»Vse to je moje delo!« se zveseli Zlatožarek in zapleše z njimi, same velike radosti

carju kaže hrbet svoj.
Toda car zato ni jezen.
še bolj vroča je ljubezen.
na kolenih že kleči
in za roke jo drži,
»ladko gleda jo, prosteče,
naj besedo dobro reče!
»Ali sem te razjezil,
ker te ljubim iz vseh sil?«
— »O, usoda moja revna!
reče mu na to carevna.
»Če naj jaz te poročim,
glej, da prstan svoj dobiš,
ki na dnu je oceana.«
— »Brž pokličite Ivana!
car na sluge zakriči
pa še skoraj sam beži...

Ivan se pred carjem javi,
car obrne se in pravi:
»Ivan, pri tej priči, čuj,
spet na ocean potuj!
V oceanu, veš, je bila
Car-Devica prstan skrila.
Če prineseš prstan njen,
dar te čaka dragocen.«
— »Komaj da domov pritečem,
komaj da se noge vlečem,
že spet na ocean!
Ivan dé in ni voljan.
— »Hitro stori, kar sem sklenil,
da se lahko bom oženil
hočem vendar se ženiti!
je razdražen car dejal
in z nogami cepetal.
»Nič se mi nikar ne ustavlja,
brž na pot se mi odpravljaj!
Ivan hoče iti koj,
a Devica reče: »Stoj!

Ti med potjo moraš iti
se globoko prikleniti,
kjer smaragdni dom imam —
mati moja biva tam.
Reči, da bi rada znala
njena hči, zakaj ni dala
videti ji kar tri dni
svojega obličja sij?

Klavirji prvih svetov. znamk!

ALFONZ BREZNIK
Ljubljana, Mestni trg 2
Na manjši obroki

Zaloga in izposojalnice najboljših klavirjev, pi-
aninov in harmonijev
Steinway, Bösendorfer,
Förster, Hülz, Hofman,
Original Stiegl. Popra-
vila in uglestavanje naj-
cenejše. — Najbogatejša
izbira vseh ostalih glas-
benih instrum. in stru-

POPRAVILA
Mehanik Ivan Legat
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Telefon int. 434.
Specijalist za pisarniške
stroje.
Novi in rabljeni pisalni
stroji vedno v zalogi.

**ki krepi
in zdravi
želodec**

Cene
globoko znižane
Prepričajte se
v
manufakturni trgovini
Ivan Krošeli
na Martinovi cesti 15
in Zaloški cesti 17.

Specijalni zavod za
**vglaševanje
ter popravila**
glasovirjev in harmonijev!
Posrežba strokovna!
Cene nizke!
G. JURÁSEK
Ljubljana, Wolfova ul. 12
od 1. V. t. l.
Ključavničarska ulica št. 3

Žimnice
modroce postelne mreže
želez postelje izložišve
otomane divane in druge
tapetne izdelke dobite
nudenje pri **RUDOLFU**
RADOVANU, tapetniku
Krekov trg št. 7 (poleg
Mestnega doma).

Sadjarji!
nabavite si pravočasno originalne
„**HOLDER**“ sadne brizgalnice
Glavna zaloga: Petar J. Miovič
kr. dvorški dobavitelj
Maribor, Kopitarjeva ulica 6

FRANC PIRC
duhovnik misijonske družbe

v 46. letu starosti, v 21. letu mašništva in v 26. letu sv. poklica
odšel danes 2. marca ob pol 12 dopoldne, previden s sv. zakra-
mentni za umirajoče, k Bogu po večno plačilo. — Pogreb dragoga
pokojnika bo v ponedeljek ob pol 10 dopoldne iz Misijonišča
v Grobljah na župnijsko pokopališče v Mengšu.
Vsem, ki ste ga poznali ga priporočamo v pobožno molitev
in blag spomin.

Misijonišče v Grobljah, dne 2. marca 1929.

Ivano Čuk roj. Petrič
zasebnica

ki je danes dne 2. marca ob 9. uri zjutraj previdena s tola-
žili sv. vere v 74. letu vdano preminula.
Pogreb prelube mame se bo vršil v ponedeljek 4. t. m.
ob 4. uri izpred hiše žalosti. Cankarjeva 11, na mestno pokop-
ališče. Sv. maša zadušnica se bode brala v farni cerkvi v
torek ob 7. uri.

Celje, dne 2. marca 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obvestila.

Vsakovrstno
zlato kupnje
po najvišjih cenah.
CERNE, juvelir, Ljubljana.
Wolfova ulica št. 3.

Vse vrste moko
iz najbolj. banaške pšenice
dobavlja po najnižjih ce-
nah **Fran JUVAN**, valjčni
mlin, Sred. Gameljne, p.
Sent Vid nad Ljubljano.
Zahtevajte cenik. — So-
lidna postrežba.

PASTILE „VALDA“
na budo nekaj zid med
Vami in obolenem dihal-
nih organov. Te so pravi
tali-man, ki Vas varuje
pred neprijetnostmi zime,
megle, vlave, prašine in
bacilov. Obrani Vas naho-
da, oboleni v grlu, bron-
hi isa, hripe itd. Pomaga
Vam, da se teh bozni
iznebite. Zahtevajte do-
sledno le

PRISTNE „VALDA“
ki so naprodaj samo v škot-
ljah z imenom „Valda“.
Dobivajo se v vseh lekar-
nah in drogerijah.

Vabilo
na redni občni zbor

ki ga bo imela

»Elektrarna Škofja Loka in okolica d. d.«
dne 17. marca 1929 ob pol 12 v mestni dvorani
v Škofji Loki, Glavni trg št. 21.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedništva.
2. Poročilo nadzornega sveta.
3. Odobritev bilance in računskega
zaključka.
4. Slučajnosti.

Vsak delničar, ki se hoče udeležiti občnega
zboru, mora vložiti svoje delnice ali bančna po-
trdila o deponiranih delnicah v družbeni pisarni
(Škofja Loka, Spodnji trg št. 57) v osmih dneh ali
vsaj dve uri pred obnim zborom. (Pisarna je od-
prta vsak delavnik od 8 do 12 in od 14 do 18).
Na podstavi tega pologa se izda delničarju legiti-
macija, ki se glasi na ime ter navaja število zalo-
ženih delnic in glasov pripadajočih nanje.

Škofja Loka, dne 1. marca 1929.

PREDSEDSTVO.

Najstarejša tovarna
pohištva
I. I. Naglas v Ljubljani,
Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega
pohištva, žimnic, zol. foteljev, t. d. po zelo
nizkih cenah.

Posoilin'ca v Vo'niku
vabi svoje cenjene zadružnike na
32. redni občni zbor
ki se vrši v nedeljo dne 10. marca 1929 ob 15 po-
poldne v uradnih prostorih posoilinice s sledečim
dnevni redom:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje reviz. poročila z dne 25. sept. 1928.
4. Potrjenje računov za poslovno leto 1928.
5. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
6. Volitev načelnika.
7. Volitev nadzorstva.
8. Nasveti.

Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan vsaj
20. del vplačanih deležev; ako tega ni, se vrši
eno uro pozneje drug občni zbor, ki sklepa pravo-
močno pri vsakem številu deležev.

Zahvala
Za vse izraze sožalja, ki smo jih pre-
jeli ob smrti naše ljube sestre, tete in
stare tete, gospodične

Katarine Kopše
posestnice

ki je dne 23. t. m. zvečer mirno v Go-
spodu zaspala v starosti 92 let, se tem
potom najtopleje zahvalujemo. Poseb-
no se zahvalujemo preč. duhovščini,
gasilem, gasilkam, učitelstvu in vsem
drugim za obilno počaščenje na mriva-
škem odru in udeležbo pri pogrebu.
Pokojnici ohranimo blag spomin!
Žiri, 27. februarja 1929.

Družine: **KOPSE, KOGEJ, VANEK in
SEQUARDT.**

Josipina Šetinc roj. Berzin
hišna posestnica

danes dne 2. marca 1929 ob 16 zvečer, previdena s tolažili svete vere, mirno v
Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek dne 4. marca 1929 ob 4 po-
poldne iz hiše žalosti, Rožna ulica št. 41, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. marca 1929.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Cenjenim damam in gospodom naznanjam, da sem za spomladansko sezijo povečal damski
modni salon za izdelovanje moških oblačil po meri. — Na zalogi je velika izbira najmoder.
damskih in moških blagov, svil itd. Vsa dela se izvršujejo po najmodernejših krojih in pod
mojim lastnim nadzorstvom, za kar jamči moj obstoj že od leta 1912. Zaradi opustitve dam-
skih konfekcij, izdelkov se isti razprodajajo pod lastno ceno. — Za cenj. naročila se priporoča

T. KUNC
Pod Trančo 2. Ljubljana Mestni trg 14.

Jos. Godina C. M.:
V mongolskem ujetništvu
(Nadaljevanje.)

Zgodba s potvorjenim imenom.

Človek veliko prenese. Na deskah, ki so v
višini 25 cm zavzemale morda četrti del pro-
storne ječe, smo še razmeroma dobro spali.
Dne 5. januarja dopoldne so nas pa zopet pri-
peljali na svetlo, na dvorišče obširne husarske
vojašnice. Obiskal nas je husarski podpolkov-
nik, že starejša oseba. Kapetan Rakuša ga je
prosil, naj nam vendar preskrbi boljše stano-
vanje.

»Gospoda, bodite uverjeni, vse bom storil
kar je v moji moči. Toda to je zelo malo. Nisem
samostojen. — Navezan sem na sklepe sveta
vojakov.«

Dobili smo res primernejše prostore v
osrednjem poslopju vojašnice. Od kraja smo
spali na slamnicah na tleh, pozneje smo pa do-
bili večjo sobo z železnimi posteljami. Hrano
smo dobivali v kantini v vojašnici, še dosti do-
bro. Moštvo je bilo nastanjeno v istem poslop-
ju, spalo na slami in dobivalo običajno vojaško
hrano.

Tudi razburjeni ogrski duhovi so se po-
mirili. Le tu pa tam so še padale psovke, ko so
nas po trikrat na dan peljali v kantino in ko so
nas skozi mesto gnali v vojaško kopališče, da
suno se skupali.

Tudi mi smo postali mirnejši, toda »mi«
brez mene. V srcu sem nosil skrivnost potvor-

jenega imena. Mala nepredvidnost me lahko
izda. Potem bodo govorili paragrafi (ne vesti)
o izdajalcu demovine, ki je z orožjem nastopil
proti lastni očetinji. Zdi se mi, da pravijo za-
dnevni paragrafi, da takega ne ustrelijo ampak
obesijo. Smrt s strelcem je bolj ali manj častna.
Sklenil sem, da bo v tem slučaju moja zadnja
beseda pozdrav mladi Jugoslaviji v slovenščini
in madjarščini.

Čez nekaj dni se odpro vrata in nas pokli-
čejo ven. V poslopju ob vhodu so vsakega po-
sebej zaslisevali. Prišli so častniki in civilisti.
Ko sem v predsobi čakal, sem zbiral mirno kri.
Predvsem ne smem izdati, da razumem ogrski
in se zavedati, da sem Franc Petovar. Zaslise-
vanje je trajalo precej časa. Skoro vsa vpraša-
nja sem z mirno vestjo popolnoma zanikal: ali
smo res pretepali ljudi, postavili vislice, kradli,
izvažali žito in drugo. Potem sem prosil civil-
nega izpraševalca (bil je prekmurki Slovenec
dr. Obal, ki me seveda ne pozna), naj vsaj g.
Ostercu in mene spustijo, ker sva popolnoma
nedolžna. »Ne gre. Tudi mojega sina so Čehi v
Bratistavi internirali in tudi ni nič kriv. Mitge-
fangen, mitgehungen.« — Medtem so spisali
moje izpovedi in mi predložili, naj podpisem.
Namočim pero. Tisočkrat sem se v življenju
podpisal ... G. ... in naglo spremenim G v P
in Petovar. Že sem si začel podpisovati smrtno
obsodbo. Kljub temu, da mi je šnila vsa kri v
glavo, sem ohranil mirno kri in se poslovil.
Zopet rešen.

Kmalu potem se zopet odpro vrata. Pokli-
čejo g. Severja. Ta je že prei slutil, da bodo

njega posebej sodili, ker je bil pač civilist. Po-
žrtvovalni mož je moral veliko prestati in bil
poleg vsega še bolehen. Radi potolčene roke se
nekaj časa ni mogel niti sam obleči. Začutil je
splošno oslabelost in smo enkrat mislili, da že
umira. Nadporočnik Osterc se je sklonil na eno
koleno k njemu in beležil oporoko, ki jo je bol-
nik še komaj narekoval. Pa si je zopet opomo-
gel. »Tovariši, če boste vi prej rešeni, poskrbite
tudi zame.« Seveda smo mu odkrito obljubili.
Obojestranski »zbogem« in »srečno« nas je
ločil. V naši skupini nas je tako ostalo še se-
dem. (G. Severja so zaprli v ječo v Györu ob
Dnnavi. Ob boljševiski vstaji se mu je posre-
čilo, da je ušel ter zbežal čez Donavo na Češko-
slovaško in odtod domov ter je bil po končni
zasedbi Prekmurja nekaj časa gerent v Dolnji
Lendavi.)

Mi smo pa že smeli brati časopise in pisati
pisma. V dunajskih žurnalih smo brali o poko-
lju v Mariboru (januarja 1919). Strastno se
nam je zahotelo, biti v domovini in pomagati
pri njeni zgradbi. — Torej pisma smo smeli
pisati. Seveda so cenzurirali tista, ki so bila od-
dana in tista, ki so dospela. Ali naj tudi jaz
pišem? Domov ne morem. V Ljubljano? Kako
bodo vedeli, kdo je ta Petovar; tudi ni povsem
varno. Toda jaz bi rad dobil nekaj denarja.
Vsaj nekaj; za časopise, za kak priboljšek v
kantini. Nekaj ulic od mene je študiral moj ro-
jak, dijaški in vojni tovariš ter dober prijatelj
Viktor Vöröš. Študiral je hebrejščino in sorod-
ne vede na najvišjem učnem zavodu v Šom-
batheliu. Odločim se, da mu pišem in ga po-

prosim. Tako se pisal: »Dragi prijatelj! Go-
tovo se bdi spomnil podpisanega tovariša s ti-
rolskih gora iz vojne. Ali se spomniš, da si tisti
večer, ko si se vrnil iz prvih strelskih jarkov,
odločno trdil, da sijeta dve luni? Se le ko si se
naspal pod mojim šotorom, si mi verjel, da so
to steklenice napravile. Sedaj sem ujet med Ju-
goslovani v husarski vojašnici tu. Posodi mi
nekaj denarja itd. ... Petovar Franc.«

Pismo sem skrivaj oddal čez mero prijazni
in prav nič prikupni natakarici v kantini. Ta je
pismo lastnoročno izročila Vörösu. Pri večerji
sem dobil že od njega (po natakarici) zavojček
tobaka za cigarete. Čez nekaj dni pa prinese
stražnik med drugimi pisemci tudi zame pismo.
Bilo je odprto. Cenzurirano. Stiri dni je hodilo
in v istem kraju oddano! Odprem: »Predragi!
— Hudi mana! Kdo bi si mislil, da se skrivaš
ti pod tem imenom?! V tirolskih gorah je vča-
sih res lušno bilo. — Pridem Te obiskat in Ti
pomorem. Tvoj Viktor.«

Mar bi molčal. Kako sem obžaloval svojo
nepredvidnost in se hudoval nad njegovo. Toda
kaj pomaga po toči zvoniti. Stiri dni so imeli
pismo pri cenzuri. Na glavo bi morali biti udar-
jeni, da ne bi postali pozorni. Vsakokrat, ko so
se odprla vrata, sem pričakoval, da me bodo
z nasmeškom poklicali s potvorjenim imenom.
Nič več se mi ni ljubilo ne kvartati, ne se šaliti,
ne časopisov brati niti razglabljati z nadporoč-
nikom Ostercem o življenjskih problemih. Dnevi
so bili nemirni, noči brez spanca. Le včasih sem
zaspal, toda sanjal sem vedno tako neskončno
prijetno o domu, o Ljubljani, o Černovcih v

NAZNANILO!

JADRANSKO PODUNAVSKA ČEVLIJARNA, družba z o. z. Kranj.
PODRUŽNICA LJUBLJANA, naznanja cenjenemu občinstvu, da je otvorila
dne 26. II. 1929 trgovino s čevlji lastnega izdelka, kakor tudi svojo
delavnico za vsa v to stroko spadajoča dela na SV. PETRA CESTI V LJUBLJANI, (v hiši hotela Tratnik)

BLAGO
za vsake enake stvari
vseeno in pravno, zahtev
novo — vsakega izpolni
vseeno — vsakega izpolni
R. MIKLAVIC — PR. SLOV.
Ljubljana

Vestnega žagovodjo

z večletno prakso v rezanju mehkega lesa na
polnojarmenikih, iščemo za žago na električni
pogon. Reflektanti morajo biti zmogni vseh po-
pravil in kubiciranja. — Pismene ponudbe s toč-
nimi podatki dosedanjega službovanja je nasloviti
na: DOLENC - HUDOVERNIK - JAVORNIK, Ljub-
ljana, Beethovnova ulica 6.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo težnikov
čolnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

PERJE

Razpošiljamo perje, naravno, ne skabljeno: Mehko perje
perje razprodano — Mehko kokosje perje, rumeno 20 Din
za kg — Mehko kokosje perje, pisano 15 Din za kg —
Gosje perje 80 Din za kg — Rafine perje, sivo 50 Din za kg —
Franko Maribor, proti povzetju, vrče zaračunane po
lastni ceni. — V paketih po 5 kg razpošiljamo po pošti:
5 kg mehko kokosje perje, pisano 110 Din, 5 kg rumeno
kokosje perje 135 Din, 5 kg gosje perje 440 Din, 5 kg sivo
rafinje perje 290 Din — bruto za neto franko po pošti, proti
povzetju, ali predplačilu zneska
EXPORTNA DRUŽBA MATHEIS, SUPPANZ IN DRUG,
MARIBOR, Cvetlična ulica št. 18.

IVAN BIZOVIČAR

VRTNARSKO PODJETJE

LJUBLJANA, Kolezijska ulica 16

priporoča svoje bogato opremljeno vrtarstvo
kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in
trakove. Na razpolago ima tudi sadike naj-
zlahtnejših cvetlic in vsakovrstne zelenjave.
Nasajna vrta in balkone.

Letošnja pomladna specialiteta sadike

„CHABAUD NAGELCKI“
izposoja dekoracijska drevesa. — Naročila z
deležem se izvršujejo točno in solidno.

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din,
napol b. lo 90 Din b. o 100 Din, bolj-
še 120 Din n 150 Din, me ko kot puh
100 in 225 Din boljše vrsta 275 Din.
Pošiljate cene prosto, proti povzetju
od 300 Din naprej poštne prosto.
Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in neugaja-
jče vzame nazaj. Naročila samo na BENEDIKT
SACHSEL, Lobež št. 3, kod Pizna, Č. s. k. s. l. o. v. a. s. k. a.
Poštne pošiljke r. b. i. j. o. z. C. e. k. o. s. l. o. v. s. k. e. v. J. u. g. o. s. l. a. v. i. j. o.
v. j. o. p. r. i. b. l. i. ž. n. o. 10 d. a. i.

Bukovini in življenju na tirolskih gorah. Ko
sem se zbudil, mi je bilo potem toliko težje gle-
dati v grozno resničnost.

Na vsak način uiti!

Največji nagon v človeku je nagon po svo-
bodi. Kakor zaprti ptici smo vedno prežali na
priložnost, če bi mogli uiti. G. Polak je v obeh
ječah preizkusil križe v oknih. Sedaj ni bilo
križev, toda bili smo v visokem prvem nad-
stropju in straža je zvesto hodila okoli po-
slojja. Vsi smo prekipeli čistega narodnega
navdušenja in smo morali gledati razvoj do-
godkov v domovini skozi vsa časopisja!
Kapetan Rakuša je prvo vožnjo iz Ormoža v
Maribor ob prevratu plačal sam, čeprav je imel
pravico do proste vožnje: samo da ne obremeni
mlade domovine. Vsak je imel še svoje posebne
razloge, zakaj je želel domov. G. Polak se je
nameraval tisto zimo poročiti, g. Perpar se je
bal za semester na univerzi, jaz pa — poleg
drugega, da ubežim strašni smrti. — Vedno
smo mislili na skupen beg, ker bi drugače tiste,
ki bi ostali, trdo prišli. Toda ko sem dobil
tisto usodno pismo, so vsi uvideli, da so meni
dnevi šteti in so vsi privolili, da uidem sam.

Možnosti je bilo več. Najpripravnejša pač
sledela: Ko smo šli zvečer iz kantine — bile
so temne noči — bi lahko takoj stopil na levo
ali desno in ne bi opazila ne prva in ne zadnja
straža. Toda eden (ne vem prav kateri) si je v
tem zamislil načrt, po katerem bi lahko vsi ušli;
tako namreč, da bi se ponoči po rjuhah spustili
pri oknih na tla. Načrt smo do podrobnosti

Oglejte si
najnovejša dvokolesa, motorje, sivealne
stroje. (trošk. vozički novih modelov, mali avto
mobil, pneumatika najceneje Ceniki franko. Pro-
daja na obroke. „Tribuna“ F. B. L., tovarna
dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA
Karlovska cesta št. 4.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno
zavezo v Celju. — v lasni hiši,
Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarije)

Stanje hranilnih vlog nad
Din 70.000.000.— Obrestna
mera najugodnejša. — Za
hranilne vloge jamči poleg
rezerv in hiš nad 3000
članov posestnikov z vsem
svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter
zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetška za-
druga prosta rentnega davka

Občina Moste pri Ljubljani

razpisuje dobavo

76 emajliranih uličnih napisnih tabel in ca. 540 enakih hišnih števil

Biti morajo tako v veličini, barvi in kvaliteti
enake tablicam v mestni občini ljubljanski.

Ponudbe je vlagati na

občinski urad v Mostah
najkasneje do 6. marca t. l.

Najboljši v materialu in konstruk-
ciji in najlepši opremi so **šivalni
stroji „Gritzner“ in „A dler“**
za domačo obrt in industrijo

Pouk voženje brezplačen

Le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana

poles Presernovega

spomenika ob vodi

Večletna garancija

Zahtevajte ponudbe

Interesantno bratstvo o
uspešnem
zdravljenju
žolčnih kamnov
Vam pošlje brezplačno
lekarna pri Odršeniku
Prigali, Vyšehrdská tř.
Píšte ahoi. =

„Spectrum“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krslik

tvornica ugleda in brusenega stekla

Ljubljana VII

se nahaja od 1. novembra

Celovška cesta 81. — Telefon 2343.

Zagreb, Mat. ek. Središnja ZAGREB

Zrcalno steklo portalar steklo mašinski
steklo — mm. ogledala, brušena v vseh
velikostih in oblikah kakor tudi brušene
prozorne stipe izbojene plošče, vstekljevanje
med Fina javnega ogledala

**KUPON
ZA UGANKE**
**V
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU**
St. 9

Javna skladišča družba z. o. z. Ljubljana Dunaška cesta 33

vrši obrt javnih skladišč na podlagi koncesije mi-
nistristva za trgovino in industrijo v obsežnih in
suhih prostorih — izvršuje spedito blaga — pre-
važna pohištvo v specijalnih pohištvenih vozih, kakor
tudi na navadnih tovornih vozilih — zveza z glavnim
kodrom po železniškem tiru — carinsko prosto
telefon št. 2366 skladišče bra. naslov: Skladišča

Zahvala.

Krajevni šolski odbor v Sovodnju se naj-
topleje zahvaljuje bivšemu Oblastnemu odboru za
podpomo k zgradbi nove šole, ker je s tem dokazal
uso skrb za izobrazbo in napredek naše mladine.

Umrla nam je naša dobra mati, gospa

IVANA F. BUDINEK

zasebnica

dne 2. marca 1929, mirno in bogu vdano.

Truplo blagopokojne se prepelje v nedeljo, dne 3. marca v Kranjsko goro, kjer se
vrši pogreb v ponedeljek, dne 4. marca 1929 ob 9 dopoldne na ondoto pokopališče.
Ljubljana-Kranjska gora, dne 2. marca 1929.

Zalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

MIMI SARK naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke LENKE ter ostalega
sorodstva, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče in brat, gospod

RUDI SARK

podravatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani

dne 25. februarja t. l. v Brucku ob Muri nenadoma preminul.

Zemeljski ostanki blažega pokojnika so se dne 1. marca t. l. v mestni bolnici
v Brucku slovesno blagoslovili in odpeljali v Ljubljano, kjer se vrši pogreb z glavnega
kolodvora na pokopališče pri Sv. Križu v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob 3 popoldne.
Potrti v neizmerni žalosti prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 2. marca 1929.

Mestni pogrebni zavod.

Zahvala

Ob bridki izgubi naše ljubljene in nepozabne mamice, stare mamice, prastare
mamice in tašče, gospe

Marijane Grilc

smo prejeli od vseh strani toliko dokazov iskrenega sočutja, da moremo le tem potom
izreči vsem najglobljejo zahvalo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so izkazali zadnjo čast pokojnici na mrtvaškem odru,
vsem darovalcem cvetja in vencem in vsem onim, ki so v tako velikem številu spremili
našo mamico na njeno zadnji poti.

Vsem, prav vsem: Najprisrčnejša zahvala!

Globoko zalujoči ostali.

Ce zemorate kupovati na obroke varujte pri tem vsaj
vaše interese in obrnite se takoj na

KREDITNO ZADRUGO DETALJNIH TRGOVCEV

V Ljubljani, Ciga etova ul. 1 (pri sodnihi)

katere Vam hitro in diskretno posreduje kredit,
na podlagi katerega kupite lahko, kar potrebujete, poljubno skoraj v
vseh večjih ljubljanskih trgovinah brez vsakega povzika cen.
Prospekti in pojasnila radevolje na razpolago.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo
na debelo

Premog domači in inozemski za domačo
kurjavo in industrijske vrste.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks tivarški, plavžarski in plinski.
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/I.

Mlekarska zadruga na Vrhniki r. z. z.

Največje in najmodernejše podjetje te vrste v naši
državi. Proizvaja polnomastni ementalški sir v
hlebcih po 80—90 kg, dalje II. vrste (polemental-
ski) sir v hlebcih po 25—35 kg in trapistovski
sir v malih hlebcih. — Veletrgovci znaten popust.

Solidna postrežba! **Najnižje cene!**

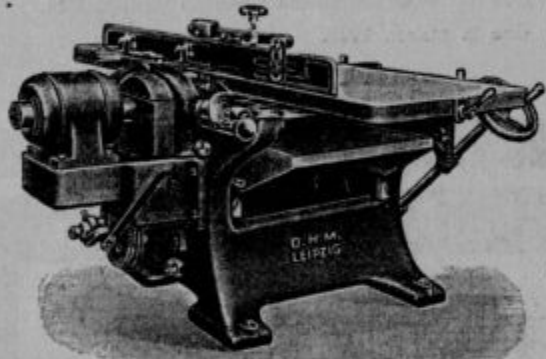
POPRAVILA IN CISIENJE OROŽJA

izvršuje najceneje in najvestneje

F. KAISER - PUŠKAR

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 9

3 leta kredita!

Vseh vrst
mizarški in
kolarski
stroji ter
stroji za
žage

z vgrajenim mo-
torjem ali brez
njega.

Dobavlja:

Welker Werke I. Wachselein, Wien X.
Laxenburgerstrasse 14

Obisk našega jugoslovanskega zastopnika brezplačen.

PREŠI NOVA

ulica poleg frančiškanske cerkve

H. SUTNER

Lastna protokola, tovarna ur v Sviel
NAJVEČJA zaloga ur, zlatnine
in srebrnine

NIZKE CENE — SOLIDNA POSTREŽBA

SAMO
49
dinarjev
61
par

SAMO
49
dinarjev
50
par

St. 100. Kovinska anker-Poslopi... Din 49'61
St. 111. Kovinska anker-Poslopi... z ra-
dum t. 111. in kazalc... Din 69'2
St. 105. Budi ka, 10 cm viška s prvo-
vrstnim anker strojem... Din 64'21

ZAHTEVAJTE bogato ilustrovani cenik
s koledarjem, gratis in franco od

H. SUTNER, LJUBLJANA 2

KUPUJTE samo W M F

kina srebrno jedilno orodje s pet-
desetletno tovarniško garancijo, pri

H. SUTNER

Ljubljana, Prešernova ulica

OZEBLINE

se prikazujejo na nogah in rokah. Začenja se
se z rdečkasto-vijoličastimi madeži in povzroče
če se zanemarja, težke rane. Za odstranitev
ozeblin služi vroča kopel okoli 3 litre vode,
v katero vsuje polno žlico sv. Roka soli za
noge. Ozebli del naj se koplje s ozi 20 minut.
nato ga nadgrni s čistim vazelinom in ovi
z mehkim suknem blagom. — Tedensko en-
kratna poraba sv. Roka soli za noge prepre-
čuje tvorbo ozeblin. — Velik zavoj
sv. Roka soli za noge. Dine Din 16'—

DOBIVA SE V VSAKI LEKARNI IN DROGERIJI

Lokomobile

Motorji Diesel in Sauggas
Jarmeniki

Pinja Kay. Kompletne žage

Ugodni plačilni pogoji.

BRACA FISCHER d. d.

Zagreb, Gundulićeva ulica 36.

GOSPODJE

se morajo danes ravno
tako kakor dame rav-
nati po modi in svoje potrebe tam kupovati,
kjer je izbira velika, kvaliteta dobra in cene nizke.
Predno si nabavite klobuk, slamenik ali čepico, pi-
šite dopisnico na veletrgovino Stermeckl in za-
htečajte novi veliki ilustrovani cenik v katerem
najdete sledeče cene: Klobuk navedni volneni
56 Din, boljši 70, moderni 88. Fini v vseh modnih
barvah 110. Iz zlatej dinke 190, ovski 78, fan-
ovski 35, slamenik 20, 30, 36 in 60 Din, za fante 17,
deklice 12 Din, čepice 31, 34, 40, 52 in 65 Din. Kar
ne ugađa, se zamenja ali vrne denar. Ilustrovani
cenik z več tisoč slikami zastoji.

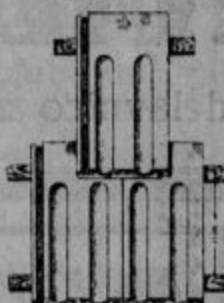
Veletrgovina R. STERMECKL, CELJE, štev. 18 Slovenija

Opekarna F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

tovarniška zaloga stavb materiala krasnih lončenih peči in štedilnikov, pečkov
emajl ploščic za štedilnike in obložitev sten, šamotne
opeke l. t. d., nudi v poljubnih množinah prvovrstne

zarezanane strešnike

Najboljše, najtrpežnejše, tedaj tudi najcenejše kritje
streh sedanosti — Pravilno žguo goslo blago, bre-
apna, prezimi dobro in se ne lašči ter ne oje tako
vode kakor nekateri drugi izdelki. — Strešnik ima
ravno prekritje na način kakor domači strešnik bobro-
vec, ter se doseže dobro zaprtje strehe in gost
stre ni krov — Na željo pošljemo popis in ponudbo

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno
stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne od-
teguje vlagateljem rentnega davka

Najboljše kupite!

Nogavice, damske in moške rokavice, triko
perilo, puloverje, telovnike (vestje), žepne robce,
kravate, ovrtnike, srajce, šifone, glote, čip-
ke, vezene, gumbe, DMC prejice, ročne torbice,
aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Lepo perilo

Vam je potrebno kakor bolniku zdravi-
lo. Skrbne gospodinjice si ga izdelujejo same
in kupujejo potrebne tkanine in šifone iz
prvovrstnih inozemskih in domačih tvornic
po nizkih cenah — pri trvdki

Mihael Vlaj

Ljubljana :: Wolfova ulica štev. 5

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri,
vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka — Svoje
prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači,
zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. Poleg jamstva,
ki ga nudi lastna palača, veleposstvo in drugo lastno pre-
moženje, imajo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi v
neomejenim amstvom za vloge vsi člani z vsem svojim
premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov dinarjev

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI ima stalno na zalogi:

vse vrste

umetnih grozil, Tomaževo žlindro, rudniški in kostni superfosfat, kalijevo sol, filski soliter,
apneni dušik, mešano gnojilo in nitro-foskat; nadalje vse vrste

semen, kot domačo deteljo, lucerno, pesna in travna semena.

Bogata zaloga

špecerijskega in kolonijalnega b'aga, vse vrste m'evski izdelki,
poljedelski stroji, limone in pomaranče.

Krasno posestvo

v celjski okolici prodam iz proste roke, arondirano, 75 oralov, polovica travnikov in
ajiv, polovica gozda, 9 oralov sadnega vrta, zemlja rodovitna, kima sladka, redi se do
20 glav živine, hmeljskih sadik 6000. Polje leži v ravnini brez kamna in varno pred vodo.
Hiša — enonadstropna — vsebuje 9 sob in 2 kuhinji, voda napeljana v kuhinjo, živinska
hlev in svinjsko kuhinjo. Živinski hlev zidan, dolg 23 m, kozolec — 8 štantov — dolg
24 m, 2 kleti, svinjski hlev s kuhinjo, zidan, Hmeljska sušilnica 6 kvadratna. Postopje v
dobrem stanju, z opeko krito, do železniške postaje pol ure. Poljedelski stroji, gepeli,
mlatilnica, slamoreznica itd. Odda se lahko živ in mrtev inventar. Natančnejše pojasnilo:
JANEZ INTIHAR — GORICA 27 — pošta CELJE.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. nas'ov: Gnsobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 n 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000 —, vloge nad Din 360.000.000 —

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine
in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.